

VYSOKÁ ŠKOLA POLYTECHNICKÁ JIHLAVA

Zdravotně sociální pracovník

**VÝSTAVBA SOCIÁLNÍHO BYDLENÍ VE VYBRANÝCH
OBCÍCH**

Bakalářská práce

Autor práce: Mičková Lucie

Vedoucí práce: Mgr. Šlechtová Pavla

Jihlava 2024

Vysoká škola polytechnická Jihlava

Tolstého 16, 586 01 Jihlava

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autor práce:	Lucie Mičková
Studijní program:	Zdravotně sociální péče
Obor:	Zdravotně sociální pracovník
Garant studijního oboru:	Mgr. Jana Gabrielová, PhD.
Název práce:	Výstavba sociálního bydlení z pohledu obyvatel vybraných obcí
Vedoucí práce:	Mgr. Pavla Šlechtová
Cíl práce:	Cílem bakalářské práce je zjistit, jak obyvatelé obcí přijímají výstavbu sociálního bydlení v obci, kde žijí, a co jejich postoj k této výstavbě ovlivňuje.

Abstrakt

MIČKOVÁ, Lucie: Výstavba sociálního bydlení ve vybraných obcích. Bakalářská práce. Vysoká škola polytechnická Jihlava. Katedra sociální práce. Vedoucí práce: Mgr. Pavla Šlechtová. Stupeň odborné klasifikace: bakalář. Jihlava, 2024

Bakalářská práce je zaměřena na výstavbu sociálního bydlení ve vybraných obcích, dále zkoumá postoje, které mají obyvatelé vybraných obcí k této výstavbě. Cílem práce je zjistit, jak obyvatelé obcí přijímají sociální bydlení v obci, kde žijí, a co jejich postoj ovlivňuje. Cílovou skupinou jsou zde obyvatelé obcí Damnic a Suchohrdel u Miroslavi. Práce se skládá z teoretické a empirické části. Teoretická část zaujímá základní pojmy jako sociální bydlení, postoje, předsudky, stereotypy, projekt sociálního bydlení ve vybraných obcích. V empirické části bude využito kvantitativního výzkumu ve formě dotazníkového šetření, které se bude týkat obyvatel, jak vnímají výstavbu sociálního bydlení v jejich obci.

Klíčová slova

Obec; Postoj; Sociální bydlení; Výstavba

Abstract

MIČKOVÁ, Lucie: Construction of Social Housing in Selected Municipalities. Bachelor Thesis. University of Polytechnic Jihlava. Department of Social Work. Head of thesis. Mgr. Pavla Šlechtová. Bachelor. Jihlava, 2024

This bachelor thesis focuses on the construction of social housing in selected municipalities and examines the attitudes of the inhabitants of these municipalities towards this construction. The aim of the thesis is to determine how the inhabitants of the municipalities accept social housing in their community and what influences their attitudes. The target group consists of the inhabitants of the municipalities Damnice and Suchohrdly u Miroslavi. The thesis is divided into theoretical and empirical parts. The theoretical part addresses basic concepts such as social housing, attitudes, prejudices, stereotypes, and the social housing project in the selected municipalities. The empirical part will employ quantitative research in the form of a survey, which will explore the residents' perceptions of the construction of social housing in their municipality.

Keywords

Construction; Municipality; Social Housing; Stance

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a zpracoval/a jsem ji samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná, že jsem v práci neporušil/a autorská práva (ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, v platném znění, dále též „AZ“).

Byl/a jsem seznámen/a s tím, že na mou bakalářskou práci se plně vztahuje **AZ**, zejména § 60 (školní dílo).

Podle § 47b zákona o vysokých školách souhlasím se zveřejněním své práce podle směrnice prorektora pro studium č. 2/2020, a to bez ohledu na výsledek obhajoby.

Beru na vědomí, že VŠPJ má právo na uzavření licenční smlouvy o užití mé bakalářské práce a prohlašuji, že **s o u h l a s í m** s případným užitím mé bakalářské práce (prodej, zapůjčení apod.).

Jsem si vědom/a toho, že užít své bakalářské práce či poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠPJ, která má právo ode mě požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, vynaložených vysokou školou na vytvoření díla (až do jejich skutečné výše), z výdělku dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence.

V Jihlavě dne 18. července 2024

.....

Podpis studenta/ky

Poděkování

Tímto bych chtěla poděkovat především Mgr. Pavle Šlechtové za její skvělé vedení mé bakalářské práce, za všechny rady a poznatky, které mi poskytla při práci. Nadále bych chtěla poděkovat mojí rodině a přátelům, že při mně stáli a že mě po celou dobu mého studia podporovali. V neposlední řadě chci poděkovat všem respondentům, kteří byli ochotni a zúčastnili se mého výzkumu, který byl nedílnou součástí mé bakalářské práce.

Obsah

Seznam grafů	9
Seznam tabulek	10
Seznam zkratk	11
Úvod.....	12
1 Teoretická část	13
1.1 Sociální bydlení	13
1.1.1 Výhody sociálního bydlení	14
1.1.2 Nevýhody sociálního bydlení	15
1.1.3 Principy sociálního bydlení	15
1.2 Vymezení pojmu sociální byt	17
1.3 Komu je sociální bydlení určeno	17
1.4 Integrace sociálně slabých	19
1.5 Poskytovatelé sociálního bydlení	20
1.6 Aktéři sociálního bydlení	20
1.6.1 Aktéři sociálního bydlení – veřejná správa	20
1.6.2 Aktéři sociálního bydlení – lokální úroveň	21
1.7 Financování sociálního bydlení	22
1.8 Pomoc ze strany státu (dávky)	23
1.9 Postoje	24
1.9.1 Postoje a chování	24
1.9.2 Faktory ovlivňující postoje obyvatel k sociálnímu bydlení	25
1.10 Předsudky, stereotypy	26
1.11 Projekt sociální bydlení ve vybraných obcích	27
1.11.1 Suchohrdly u Miroslavi – základní charakteristika obce	27
1.11.2 Demografická struktura obce Suchohrdly u Miroslavi	28
1.11.3 Výstavba v obci Suchohrdly u Miroslavi	29
1.11.4 Damnice – základní charakteristika obce	30
1.11.5 Demografická struktura obce Damnice	30
1.11.6 Výstavba v obci Damnice	31
2 Výzkumná část	32
2.1 Cíl práce a výzkumné otázky	32
2.2 Metodika výzkumu	32
2.3 Základní charakteristiky respondentů	33
2.4 Výsledky výzkumu	36
2.5 Diskuse	48
2.6 Návrhy a doporučení pro praxi	50
Závěr	51
Seznam použité literatury	52

Přílohy	55
----------------------	-----------

Seznam grafů

Graf 1: Pohyb obyvatel obce Suchohrdly u Miroslavi	29
Graf 2: Pohyb obyvatel v obci Damnice	31
Graf 3: Jakého jste pohlaví?	33
Graf 4: Do jaké věkové kategorie spadáte?	34
Graf 5: Jaké je Vaše nejvyšší vzdělání?	35
Graf 6: Ve které obci žijete?	35
Graf 7: Máte osobní zkušenost se sociálním bydlením?	36
Graf 8: Znal/a jste pojem „sociální bydlení“ před zahájením výstavby sociálního bydlení ve Vaší obci?	37
Graf 9: Jak jste se dozvěděl/a o výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?	38
Graf 10: Jaké máte informace o přidělování sociálního bydlení ve Vaší obci?	39
Graf 11: Jak dobře podle Vás obec informuje/informovala občany o výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?	40
Graf 12: Máte pocit, že máte dostatek informací, abyste si vytvořili informovaný názor na výstavbu sociálního bydlení?	41
Graf 13: Do jaké míry souhlasíte s tvrzením, že dostupnost informací ovlivnila Váš názor na výstavbu sociálního bydlení?	42
Graf 14: Které z uvedených možností nejvíce ovlivňují Váš názor na výstavbu sociálního bydlení ve Vaší obci?	43
Graf 15: Jak si myslíte, že výstavba sociálního bydlení ovlivnila Vaši obec?	44
Graf 16: Jaké konkrétní výhody vidíte ve výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?	44
Graf 17: Jaké konkrétní nevýhody vidíte ve výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?	45
Graf 18: Jak si myslíte, že sociální bydlení ovlivnilo bezpečnost ve Vaší obci?	46
Graf 19: Myslíte si, že sociální bydlení může podpořit integraci znevýhodněných skupin ve Vaší obci?	47

Seznam tabulek

Tab. 1: Typologie bezdomovectví ETHOS	18
Tab. 2: Stav obyvatel k 31.12.2022	28
Tab. 3: Vývoj počtu obyvatel za posledních 10 let	28
Tab. 4: Sociální bydlení Suchohrdly u Miroslavi	29
Tab. 5: Stav obyvatel k 31.12.2022	30
Tab. 6: Vývoj počtu obyvatel za posledních 10 let	30
Tab. 7: Sociální bydlení Damnice	31

Seznam zkratek

ČR	Česká republika
ČSÚ	Český statistický úřad
ETHOS	Evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení
EU	Evropská Unie
FEANTSA	Evropská federace národních sdružení pracujících s bezdomovci
IROP	Integrovaný regionální operační program
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MOP	Mimořádná okamžitá pomoc
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OSN	Organizace spojených národů
VŠPJ	Vysoká škola polytechnická Jihlava

Úvod

Potřeba bydlení je jednou z nejzákladnějších potřeb. V České republice je problematika sociálního bydlení stále aktuálnějším tématem. Může za to rostoucí tempo nákladů na bydlení, demografické změny nebo například sociální nerovnosti, což vede k naléhavé potřebě efektivních řešení. Formou podpory je výstavba sociálního bydlení, jelikož snaha sehnat dostupné bydlení na volném trhu je v dnešní době velice obtížná. Může se tak stát, že nemalá skupina osob se dostane do situace, kdy není schopna financovat náklady na bydlení. Projekty výstavby sociálního bydlení často vyvolávají reakce mezi obyvateli, a to od jejich podpory až po silný odpor.

Tato práce je zaměřena na prozkoumání názorů obyvatel na výstavbu sociálního bydlení ve vybraných obcích a identifikaci hlavních faktorů, které ovlivňují jejich postoje, podporu či nesouhlas s těmito projekty. Výzkum je zaměřen na obce Damnice a Suchohrdly u Miroslavi, kde bylo provedeno kvantitativní dotazníkové šetření mezi místními obyvateli.

Práce je strukturovaná do několika částí. Nejprve se věnuje části teoretickému rámci, který nám může poskytnout přehled o sociálním bydlení, jaké má výhody a nevýhody, jaké jsou principy sociálního bydlení, komu je sociální bydlení určeno. Dále nám může nabídnout, kdo jsou aktéři sociálního bydlení. Teoretická část pojednává o pojmech jako jsou postoje, předsudky a stereotypy. V neposlední řadě se zaměřuje na vybrané obce a jejich projekty spjaté se sociálním bydlením. Následuje část empirická, kde je popsána metodologie, výzkumné otázky, které byly použity k získání dat. Výsledky výzkumu jsou zde prezentovány a přináší nám různé faktory ovlivňující postoje obyvatel.

Tuto problematiku jsem si vybrala, jelikož jsem obyvatelkou jedné z vesnic. Jakožto členka komunity mám přímý vhléd do lokálních problémů a potřeb. Můj osobní zájem na tématu sociálního bydlení vzrostl, když jsem se dozvěděla, že naše obec získala dotace pro výstavbu sociálního bydlení. Dle mého názoru je výstavba sociálního bydlení důležitou a aktuální otázkou ve všech obcích. Chtěla bych touto prací přispět k porozumění názorům a postojům obyvatel právě k této problematice. Jelikož se setkávám s různými názory, a ne vždy jsou kladné, bylo pro mě důležité zjistit, jaké faktory ovlivňují i další občany. Výsledky tohoto výzkumu mohou sloužit jako cenný zdroj informací pro místní samosprávu při rozhodování o budoucích projektech a strategiích v oblasti bydlení.

Téma sociálního bydlení je tedy pro mě nejen akademický zájem, ale také otázkou osobního a komunitního významu.

1 Teoretická část

1.1 Sociální bydlení

Potřeba bydlení je bezprostředně jednou z nezbytných lidských potřeb. Pro některé domácnosti náklady na bydlení představují hlavní potíže. Proto je oprávněné považovat otázky a hledání řešení za jednu z klíčových a zároveň nejtěžších poslání. (Kotous a kol.; in Šrédlová, 2013)

Ve většině evropských zemí existuje kromě soukromého nájemního sektoru také sektor neziskový, tedy veřejný a bývá označován jako sociální bydlení. Cílem tohoto sektoru není dosažení zisku, ale uspokojení bytových potřeb určité části obyvatel zemí. (Goller a kol., 2009)

Sociální bydlení je považováno za formu sociálního bydlení pro osoby, které jsou v bytové nouzi, nemohou si tak dovolit vhodné bydlení na soukromém trhu. Sociální bydlení se poskytuje jen za konkrétních smluvních podmínek a vždy musí být dodrženy všechny určité zásady. Sociální práce by měla být poskytnuta všem, kteří využívají sociální bydlení. Sociální bydlení je realizováno vždy formou bydlení v bytech, které by mohly zahrnovat i sociální služby, což jsou např. azylové domy – zajišťují tzv. spásu pro osoby, které se potýkají s bytovou nouzí. (MPSV, 2024)

Počátek pomoci sociálně slabým skupinám obyvatel se nesl ve znaku chudobinců, a to před více než 700 lety. Skýtaly se tzv. zasloužilým chudým. Pro zaměstnávané dělníky se začaly budovat levné formy bydlení, a to za pomoci nadací okolo 19. století. Po první světové válce se nám začaly objevovat formy bydlení v podobě bytového sdružení. Až po druhé světové válce se začínal vyskytovat rozkvět v úsporném nájemním bydlení. (Příkryl 2012; in Šrédlová 2015)

Dle Krebse (2007) není pojetí sociálního bydlení v evropském kontextu jednoduché vzhledem k tomu, že bytové politiky jednotlivých států, včetně členských států EU, se v různé míře liší tak, jak je v nich chápána širší zodpovědnost státu za podporu bydlení skupin občanů. Významný vliv na obsah sociálního bydlení má tradice bydlení, a hlavně i ekonomická úroveň jednotlivých států, ty se odráží obecně v životním standardu společnosti a konkretizuje v úrovni bydlení jednotlivých domácností. (Krebs a kol., 2007)

Definici o sociálním bydlení uvádí Hradecký (1996) takto: „*Sociální bydlení, jak je známo v zemích Evropské unie, představuje přiměřené bydlení pro domácnosti v hmotné nouzi. Od běžného bydlení se liší sociální bydlení podporou obce nebo státu, či zvláštním přístupem obce k postižené domácnosti.*“ (Hradecký 1996, in Šrédlová, 2015)

Dále se uvádí, že takové bydlení vyžaduje nižší finanční výdaje pro domácnost v porovnání s bydlením, které je dostupné na běžném trhu s byty. (Šrédlová, 2015)

Podle definice M. Luxe: „*V převážné míře se sociálním bydlením rozumí nájemní bydlení, kterým se snaží orgány státu nebo obcí zajistit všeobecnou rovnováhu na trhu s nájemním bydlením a umožnit potřebným skupinám obyvatel, jež si ze sociálních či jiných důvodů nemohou zajistit bydlení na volném trhu, důstojné a vyhovující bydlení pro jejich domácnosti.*“ (Lux, 2004; in Krebs a kol., 2010)

Většina definic o sociálním bydlení vychází z domněnky, že jde výhradně o nájemní bydlení. Podle Emmse (1990) jde o sociální bydlení jako o „*bydlení, jehož výstavba, a nakonec i nájemné bydlení jsou podporovány z veřejných zdrojů.*“ Harloe (1988) identifikuje odlišnost sociálního

bydlení od jiných forem bydlení, a to zejména ve třech zřetelných aspektech: „*Je nabízeno pronajímateli za cenu, která není principiálně určena s cílem dosáhnout zisku. Je administrativně alokováno na základě (sociální) potřeby. Politická rozhodování mají značný vliv na jeho kvantitu, kvalitu a podmínky správy.*“ (Emms, 1990, Harloe, 1988; in Krebs a kol. 2010)

Integrita definice sociálního bydlení v zemích EU neexistuje, a to i za snahu mezinárodních organizací (např. CECODHAS) určitou definici prosadit. Ekonomická komise pro Evropu OSN se opírá o definici CECODHAS, která zní: „*Sociální bydlení je bydlení, kde je vstup omezován existencí pravidel pro přidělování bytu zvýhodňujících ty domácnosti, které mají potíže při hledání bydlení ve volném trhu.*“ Očividně tato definice automaticky nevylučuje vlastnické či družstevní bydlení, a tím se mohou vést diskuse o tom, zda kterákoliv dotace bude moci být použita jako podpora v oblasti sociálního bydlení. (Krebs a kol., 2010).

Za sociální bydlení ve většině evropských států se obvykle považuje především veřejný sektor nájemního bydlení, který je ve vlastnictví obcí nebo i státu a je určen sociálně potřebným skupinám obyvatelstva, které si především z příjmových nebo i jiných důvodů nemohou zajistit bydlení na bytovém trhu. Pro pojetí těchto forem bydlení je ale společné, že umožňují finančně méně nákladné bydlení, než je v bytech v soukromém nájemním sektoru, vlastněném bytě nebo rodinném domě. (Lux a kol., 2011)

Za odvětví sociálního bydlení v ČR lze v nejužším vymezení považovat nájemní byty, které byly určeny a vystaveny pro vymezené skupiny, a to s podporou veřejných prostředků v rámci Ministerstva místního rozvoje a Státního fondu rozvoje. Dále se jedná o podporované byty a byty v zařízeních pro určené skupiny. Různými způsoby se dá snížit cena za bydlení pro sociálně slabší populaci. Mohou se uplatnit při pořízení bydlení, ale i při jeho používání. (Krebs a kol., 2010)

1.1.1 Výhody sociálního bydlení

Mezi klíčové výhody nabídkově orientované podpory v podobě sociálního bydlení lze zařadit především následující:

- Může dojít k tomu, že stát bude reagovat na očekávané trendy nebo na náhlý nedostatek bytů než soukromý trh. Je to dáno tím, že soukromí investoři čelí vysokému riziku neúspěchu, a to především při výstavbě bytů, pokud bude dlouhodobá a nákladná. Jedná-li se o výstavbu dostupných bytů zejména pro konkrétní skupiny domácností, jako jsou nízkopříjmové domácnosti nebo imigranti, pro soukromé investory to může být velice riskantní. Stát svou podporou výstavby sociálních bytů může předejít nerovnováze na trhu a zajistit dostatečnou nabídku bytů v souladu s poptávkou.
- Stát/obce mají schopnost relativně rychle a efektivně zajistit nízké náklady na výstavbu, což urychluje výstavbu cenově dostupných bytů. Stát/obce na rozdíl od soukromých investorů mají možnost investovat do výstavby bez obav o finanční návratnost.
- Pokud je cenová elasticita nabídky v krátkém období nízká, trh zvýší poptávku a bude reagovat zvýšením cen (tržního nájemného). Soukromým pronajímatelům to umožní získat další zisk u nově pronajímaných bytů, což se nazývá zisk z nedostatku. V krátkém období je tento zisk považován za neobvykle vysoký. Neziskové organizace nebo veřejní provozovatelé sociálních bytů by nezneužili situaci, kdy se jedná o „zisk z nedostatku“, proto nedojde k dočasnému snížení finanční dostupnosti nájemního bydlení.

- V případě, že se jedná o vytěsnění soukromých investic těmi veřejnými, není téměř jisté, zda by to bylo vůbec významné v oblasti sociálního bydlení. Způsobuje to fakt, že soukromí pronajímatelé nemají zájem poskytovat bydlení pro obyvatele, kteří jsou sociálně znevýhodněni a domácnosti s omezenými financemi.
- Jestliže subvence výstavby sociálních/dostupných bytů přímým způsobem zvyšuje nabídku bytů na daném bytovém trhu, tvoří se tím tlak na okamžité snížení nájemného, protože čím větší nabídka tím se sníží cena nájemného v důsledku zvýšené konkurence mezi pronajímateli. (Krebs a kol., 2007)

1.1.2 Nevýhody sociálního bydlení

Mezi klíčové nevýhody nabídkově orientované podpory v podobě sociálního bydlení řadíme především:

- Nízkou efektivitu v rámci distribuce sociálních bytů. Jelikož stát/obce nebudou mít nikdy odpovídající informace k tomu, aby vyhověly potřebám různých typů uživatelů. V mnoha případech dochází k selhání kontrolních mechanismů, jež stanoví, komu bude sociální byt přidělen. Týká se to jak rozvinutých zemí, tak i zemí s tranzitivní ekonomikou, ve kterých je obvykle vysoká míra korupce a dlouhodobý klientelismus.
- Vysokou pravděpodobnost nízké efektivity při budování sociálních bytů z důvodu absence konkurenčních tlaků, přičemž dochází k navýšení nákladů pro výstavbu.
- Nahrazování úlohy soukromých investorů. Stát/obec investuje v oblastech, kde by se jinak uplatnil soukromý kapitál. Z tohoto důvodu může dojít k omezení soukromých investic a způsobit zkreslení trhu.
- Nízkou mobilitu populace, kvůli obavám ze ztráty možnosti získat tzv. "dostupné" sociální bydlení po změně trvalého bydliště, to může mít za následek negativní dopad na trh práce, míru nezaměstnanosti, zvětšování regionálních rozdílů a výši státních sociálních výdajů. Může se stát, že tento jev povede k omezení mobility pracovní síly a zvýší se nerovnováha na trhu práce, což může ztížit situaci v oblastech, kde jsou přítomny ekonomické problémy.
- Riziko vzniku černého trhu se sociálními byty, které může vzniknout za situace, pokud by byl rozdíl mezi tržním nájemným a nájemným v sektoru sociálního bydlení výrazný. Domácnosti, které mají oprávnění na sociální byt, ho ne vždy využijí, a poté to vede k nelegálnímu pronajímání bytu nebo k prodeji práva na jeho využití. Taková situace je schopna narušit trh s byty a může vést k zneužití systému sociálního bydlení.
- Riziko sociálního vyloučení v oblasti sociálního bydlení a vzniku ghett nejslabších domácností. (Krebs a kol., 2007)

1.1.3 Principy sociálního bydlení

- Princip solidarity – jde o základní princip sociální politiky státu. Jedná se o podstatný prostředek, který se snaží o zpevnění míru v sociální oblasti. Solidarita se ve vymezení sociálního bydlení projevuje poskytnutím statní pomoci potřebným jedincům.
- Princip potřeby – sociální bydlení by mělo být poskytováno a přidělováno osobám v bytové nouzi, tedy na základě jejich potřeby, a ne za jejich zásluhy, které nesouvisí s bydlením. Nájemce sociálního bytu je povinen řádně platit nájemné, plnit služby

spojené s bydlením, starat se o byt a dodržovat domovní řád. Měl by být v kontaktu se sociálním pracovníkem a splácet dluhy, jestliže je to obsaženo ve smlouvě. Je důležité, aby na prvním místě byly nejohroženější skupiny, to proto, aby se jejich špatná situace zabrzdila a mohla se řešit. Obcím je doporučováno, aby si vytvořily nástroje pro hodnocení bytové nouze.

- Princip bydlení v bytě – cílem je vytvořit bydlení pro všechny v ustálených bytech, nikoliv žití například na ubytovnách. Takové ubytování často vede ke zhoršení sociální situace pro osoby v sociálním vyloučení i pro celou komunitu.
- Princip nediskriminace – při poskytování sociálního bydlení je zakázána diskriminace na základě rasy, národnosti, etnického původu, sexuální orientace, věku, náboženského vyznání, zdravotního postižení nebo světového názoru. Co se týče přímé diskriminace, tak není povolena za žádných okolností. Jedná se o situaci, kdy není některým skupinám obyvatel umožněn přístup k sociálnímu bydlení nebo jim je poskytnuto ne příliš vhodné sociální bydlení než jiným skupinám osob, což může být např. bydlení, které je umístěné ve špatné lokalitě, není tak kvalitní nebo je zde horší přístup do zaměstnání nebo ke kvalitním školám. Není povolena rovněž nepřímá diskriminace, zde se jedná o situaci, pokud jsou sociální byty přidělovány na základě pravidel, která se zdají neutrální, mohou ve skutečnosti znevýhodňovat určité skupiny lidí při jejich přístupu k sociálnímu bydlení.
- Princip prevence – klíčovým prvkem tohoto principu je zabránění vzniku bytové nouze, jestliže se situace nadále zhoršuje, může dojít až do stádia, kdy je nutné zasahovat pomocí sociálních nebo krizových bytů. Za nástroje prevence se považuje např. bydlení s podporou, sociální dávky, protidluhové poradenství.
- Princip posilování kompetencí – uživatelé sociálního bydlení by měli být schopni a vedeni k vlastní odpovědnosti a ke schopnosti udržet si své standardní bydlení hlavně za podpory státu. Aby došlo k naplnění principu, je nutno zajistit osobám sociální práci či sociální služby.
- Princip subsidiarity – nástroje systému sociálního bydlení a jejich aplikace by měly záviset na konkrétních místních podmínkách a nechat rozhodnout příslušné orgány veřejné správy a samosprávy.
- Princip nesegregace – systém sociálního bydlení se bude snažit o podporu bydlení v důstojných podmínkách a také se vynasnaží zabránit vytváření nových sociálně vyloučených lokalit či rozšíření již těch existujících. Nové výstavby sociálních bytů nebo nárůstu obyvatel v sociálně vyloučených oblastech je v rozporu s pravidly EU. Je zcela zřejmé, že životní podmínky v současných sociálně vyloučených oblastech musí být zlepšovány.
- Individuální a diferencovaný přístup – systém a prostředky sociálního bydlení musí být schopné adekvátně reagovat na různorodé potřeby jednotlivců, a to od začátku, kdy se objeví možnost ztráty bydlení, až po situaci návratu neboli nové bydlení. Prostředky sociálního bydlení by měly zahrnovat poskytování informací, podporu sociálních pracovníků, poskytnutí sociálního bydlení. Služby by měly být nabízeny dobrovolně a měly by být dostupné pro všechny jednotlivce nebo domácnosti, aby je mohli využívat na základě svých individuálních potřeb. (MPSV, 2024)

1.2 Vymezení pojmu sociální byt

Pokud se bavíme o pojmu sociální byt, jedná se o typ bytu, který je běžně vybaven a následně zkolaudován. Kdo v něm bude bydlet se posuzuje na základě, zda se daná osoba nebo rodina vyskytuje v bytové nouzi či nikoliv. U lidí, kteří bydlí v sociálních bytech se často vykonává sociální práce, v první řadě z hlediska sociální, zdravotní neboli ekonomické úrovně daného člověka. Pokud by daná osoba nebo rodina sociální práci vůbec nepotřebovala nebo se jejich situace zlepšila natolik, že přestanou pomoc potřebovat, hovoříme o sociálním bytu jako o dostupném bydlení. Pokud by se osobě nebo rodině stala neočekávaná situace, mohl by sociální byt sloužit jako krizové bydlení. U takového bydlení probíhá schvalování a uzavření smlouvy rychleji než u obvyklého sociálního bytu a může být poskytnuto jen po dobu jednoho roku, jedná se tedy o krátkodobé poskytnutí. (MPSV, 2024)

1.3 Komu je sociální bydlení určeno

Cílovou skupinou pro sociální bydlení jsou především osoby s nízkými příjmy. Jedná se o rodiny, matky samoživitelky a otce samoživitele. Dále o seniory, mladé dospělé, kteří opouští institucionální či náhradní rodinnou péči nebo také o osoby se zdravotním postižením. (MPSV, 2024)

Dále je sociální bydlení určeno pro osoby, které pobírají sociální dávky podpory na bydlení (příspěvek na bydlení a doplatek na bydlení), jelikož vynaloží významnou část svých příjmů a nejsou schopny na trhu s bydlením samy tuto situaci řešit. Například přestěhovat se do levnějšího bytu, prodej vlastního bydlení a pronajmutí nebo koupě vhodnějšího bydlení (MPSV, 2024).

Pokud se nad tímto zamyslíme, sociální bydlení je určeno pro tzv. každého z nás, pokud bychom se ocitli v bytové nouzi, může se stát, že ztratíme zaměstnání nebo se ocitneme v situaci, kterou jsme si ani neuměli představit a najednou jsme v nepřiměřených bytových podmínkách. Nejedná se tedy jen o osoby, které nemají střechu nad hlavou, ale i o osoby, které žijí např. v azylových domech. Pokud byt nesplňuje podmínky pro dostatečně kvalitní život, osoby se tak ocitnou v bytové nouzi a jsou vyloučeny ze standardního bydlení.

FEANTASA (Evropská federace, národních sdružení pracujících s bezdomovci) se zabývá typologií bezdomovectví a sociálního vyloučení z bydlení, která se přezdívá ETHOS. Tato typologie je založena na přesvědčení, že koncepci domova je možno rozdělit do tří oblastí, a jestliže by jedna z těchto oblastí chyběla, mohlo by to vést až k samotnému bezdomovectví. Mít domov můžeme chápat jako: „*mít přiměřené bydlení, které může osoba a její rodina výlučně užívat (fyzická oblast); mít prostor pro vlastní soukromí s možností sociálních vztahů (sociální oblast); mít právní důvod k užívání (právní oblast).*“ Z toho plyne, že se jedinec může ocitnout v jedné ze čtyř forem bydlení, které se rozdělují do 13 operačních kategorií, podle individuálních životních situací osob. Jedná se tedy o typologii ETHOS, kterou si představíme v následující tabulce č.1, určíme jednotlivé formy, kategorie a životní situace. (FEANTASA, 2005)

Tab. 1: Typologie bezdomovectví ETHOS

Koncepční kategorie	Operační kategorie		Životní situace a situace bydlení	
BEZ STŘECHY	1	Osoby přežívající venku	1.1	Veřejné prostory nebo venku (na ulici)
	2	Osoby v noclehárně	2.1	Noclehárna
BEZ BYTU	3	Osoby v ubytovnách pro bezdomovce	3.1	Azylový dům pro bezdomovce
			3.2	Přechodná ubytovna
			3.3	Přechodné podporované ubytování
	4	Osoby v pobytových zařízeních pro ženy	4.1	Pobytové zařízení pro ženy
	5	Osoby v ubytovnách pro imigranty	5.1	Přechodné bydlení (azylová zařízení pro žadatele o azyl)
			5.2	Ubytovny pro migrující pracovníky
	6	Osoby před opuštěním instituce	6.1	Věznice a vazební prostory
			6.2	Zdravotnická zařízení
			6.3	Zařízení pro děti
	7	Uživatelé dlouhodobější podpory	7.1	Pobytová péče pro starší bezdomovce
			7.2	Podporované bydlení pro bývalé bezdomovce
NEJISTÉ BYDLENÍ	8	Osoby žijící v nejistém bydlení	8.1	Přechodné bydlení u příbuzných nebo přátel
			8.2	Bydlení bez právního nároku
			8.3	Nezákonné obsazení pozemku

	9	Osoby ohrožené vystěhováním	9.1	Výpověď z nájemního bytu
			9.2	Ztráta vlastnictví bytu
	10	Osoby ohrožené domácím násilím	10.1	Policií zaznamenané domácí násilí
NEVYHOVUJÍCÍ BYDLENÍ	11	Osoby žijící v provizorních a neobvyklých stavbách	11.1	Mobilní obydlí
			11.2	Neobvyklá stavba
			11.3	Provizorní stavba
	12	Osoby žijící v nevhodném bydlení	12.1	Obydlené neobyvatelné byty
	13	Osoby žijící v přelidněném bytě	13.1	Nejvyšší národní norma definující přelidnění

Zdroj: vlastní zpracování dle FEANTASA (2006)

1.4 Integrace sociálně slabých

Integrace je chápána jako socializace člověka, jde o naprostý opak segregace, což je společenské vyčleňování, neboli sociální exkluze. Jelikož je integrace dlouhodobě preferovaným trendem, toto slovo možná až příliš vyjadřuje současné tendence ve vývoji vztahů mezi společností a jejími znevýhodněnými členy. (Slowík, 2012)

Proces rovnoprávného začleňování do společnosti se obecně nazývá sociální integrace. Jde o zcela přirozený jev, který se týká všech členů společnosti. Ve většině případů mohou nastat komplikace, to z důvodu, že se osoby liší od většinové populace. Jedná se například o menšinové skupiny, osoby s postižením apod., nemohou proto dosáhnout vysoké míry socializace přirozeným způsobem. Proto je důležité aktivně podporovat jejich integraci a vytvořit tak vhodné podmínky. (Slowík, 2012)

Jestliže obec postaví sociální byty, snaží se tak začlenit osoby sociálně slabé do společnosti. S výstavbou je spjata mnoho aktivit, které přispívají k sociální integraci. Může se jednat například o bezpečnost a pořádek, sociální služby, komunitní programy, podpora rodin. Cílem těchto aktivit může být zajištěno, že sociálně slabší obyvatelé se do společnosti lépe začlení alepší se jejich životní podmínky.

1.5 Poskytovatelé sociálního bydlení

Za poskytovatelé sociálního bydlení se považují obce a nestátní neziskové organizace. Fyzické a právnické osoby nemohou sociální bydlení poskytovat, a to z důvodu, že by mohlo dojít ke spekulacím. Poskytovatelé, tedy obce a neziskové organizace získávají finanční podporu, kterou skýtají Evropské sociální fondy, především k výstavbě a modernizaci sociálních bytů. Evropská komise vyžaduje, aby byl dodržen princip nediskriminace a aby program veřejné podpory zachovával svobodu při poskytování takových služeb. Obec má povinnost poskytnout lidem podporu v oblasti bydlení, která je zakotvena v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích. Hlavní roli v této oblasti hrají místní aktéři, kteří napomáhají obci zprostředkovat toto poslání. Bytový odbor se zaměřuje na správu a údržbu v dané obci, jestliže obec nemá bytový odbor, funkce vykonává odbor majetkový či ekonomický. Odbor spolupracuje se správcem bytového fondu, jehož úkolem je vybírání nájemného, realizování vyúčtování poskytovaných služeb a vytváření splátkového kalendáře pro úhradu dluhů spojených s nájmem sociálního bydlení. (MPSV, 2024)

1.6 Aktéři sociálního bydlení

Aby došlo k efektivnímu naplnění potřeb bydlení obyvatel, je zapotřebí mít dobře koncipovanou bytovou politiku. Ta by měla být prováděna za spolupráce státu a místními samosprávnými orgány. Stát má za úkol zajistit vhodné právní prostředí, koordinovat bytovou politiku, a to na celostátní úrovni, nebo poskytnout finanční podporu (dávky). Stát není schopen zajistit obyvatelům obce jejich specifické potřeby, jelikož nemá příslušné nástroje k jejich zajištění. (Dušová Šnejdrová, 2020)

1.6.1 Aktéři sociálního bydlení – veřejná správa

Ministerstvo pro místní rozvoj je primárním organizátorem bytové politiky. MMR má určeny kompetence ve věcech sociálního bydlení, rozvoje domovního a bytového fondu a v neposlední řadě ve věcech pronájmu bytů a nebytových prostor. Jedná se o organizátora všech ministerstev a dalších orgánů státní správy, především při zabezpečení bytové politiky. MPSV se zabývá občany, kteří se nachází v nepříznivé sociální situaci a potřebují zvláštní péči. Má za úkol plnit kompetence jako sociální práci, sociální služby či nepojistné dávky, ty hrají důležitou roli v oblasti bydlení, jelikož se v nich vyskytují dávky, které napomáhají lidem v bytové nouzi. Hlavními aktéry pro sociální bydlení se vyznačují především obce. (Dušová Šnejdrová, 2020)

Dalšími aktéry veřejné správy, kteří se podílejí na bytové politice jsou:

- Ministerstvo financí – zajišťuje daňovou politiku,
- Ministerstvo vnitra – upravuje zákon o obcích a obecních zařízeních a dále dohlíží nad působností obcí,
- Ministerstvo spravedlnosti – upravuje občanský zákoník,
- Ministerstvo průmyslu a obchodu – zabývá se živnostenským podnikáním,
- Ministerstvo životního prostředí – zaujímá pozici ochránářskou v oblasti životního prostředí, například se zajímá o energetiku ke vztahu k domácnostem,
- Obec – jedná se o obecní úřady v přenesené působnosti,

- Krajské úřady – spravují metodické vedení v oblastech sociální práce a sociálních služeb, řeší nepříznivé sociální situace obyvatelstva a vedou je k sociální inkluzi,
- Úřad vlády – zajišťují agendu rovných příležitostí, sociální inkluzi a opatření proti diskriminaci,
- Česká správa sociálního zabezpečení – upravuje oblast sociálního zabezpečení například nemocenské a důchodové pojištění, dále vystavuje lékařské posudkové služby,
- Úřad práce – pomáhá nízkopříjmovým skupinám obyvatel na místní úrovni a poskytuje sociální dávky, které napomáhají řešit situaci s bytovou nouzí. (Dušová Šnejdrová, 2020)

1.6.2 Aktéři sociálního bydlení – lokální úroveň

Na základě zákona 128/2000 Sb. o obcích, je každá obec povinna vyhovět nezbytnostem svých občanů, a to v oblasti bydlení. Tato povinnost je velmi obtížný úkol, bez pomoci a spolupráce s místními aktéry, by ji obec nemohla sama splnit. Ti hrají nenahraditelnou a velmi významnou roli v sociální oblasti. Jejich schopností je určovat totožnost ohrožení neboli stav bytové nouze a poté svými příležitostmi umožní včasnou odbornou pomoc. (MPSV, 2024)

1. Obecní úřad

Za plnění úkolů je zodpovědný bytový odbor, některé úkoly plní společně se správcem bytového fondu, může se jednat o příspěvkovou organizaci obce nebo o jiný pověřený subjekt. V systému sociálního bydlení zaujímá důležitou roli, a ta spočívá zejména v:

- efektivnosti při nakládání s majetkem, který je veřejný, výběrem nájemného, vymáhání dluhů a dalších závazků a práv, které jasně vyplývají z obecně platných předpisů,
- seznámeních s prezentací pro zastupitelstvo nebo radu, z důvodu snížení nájemného nebo kvůli prominutí dluhu,
- informování sociálního pracovníka, pokud by se vyskytly dluhy určitých osob nebo by nedocházelo k včasnému splácení dluhů.

2. Obecní úřady obcí I. typu

Jedná se o obecní úřady menších obcí I. typu. Mohou se stát aktéry sociálního bydlení. Může se stát, že takovýto úřad nebude mít vlastní bytový fond, tehdy se do toho zapojí sociální pracovníci obcí s rozšířenou působností. Obec poskytne svým občanům pomoc předáním kontaktu na poskytovatele sociálních služeb, neziskové organizace nebo právě na sociálního pracovníka.

3. Majitelé bytového fondu

Jde o klíčové aktéry sociálního bydlení, jelikož napomáhají v expanzi bytového fondu. Mají k dispozici informace o dluhu, dále jsou aktivní v navrhování obsahu nájemních smluv, určují cenu nájemného a poskytování služeb, které jsou spojeny s bydlením. Osoby, které získaly možnost bydlení v sociálních bytech mohou s těmito majiteli jednat o nutných opravách bytu, o úpravách společných prostor, o prodlužování nebo sepsání nových nájemních smluv.

4. Rada obce, zastupitelstvo, radní pro danou oblast

Dle MPSV (2024) spočívají role těchto aktérů například ve výstavbě sociálního bydlení, kdy se podílí na rozhodování a na pravidlech pro určení zájemců. Jsou klíčovými v utváření koncepce dostupného a sociálního bydlení, hospodaří s majetkem v obci. (MPSV, 2024)

5. Sociální pracovníci nemocnic

Pokud v nemocnici narazí na osobu, která po propuštění nemá kam jít, kde bydlet, sociální pracovníci se mohou obrátit na sociální pracovníky dalších subjektů a řešit s nimi situaci dané osoby a společně přijít na možná řešení. Mohou dále osobám pomoci při řešení dávek, například s MOP.

6. Policie ČR

Policie ČR zaujímá v naší republice velmi důležitou roli, v sociální oblasti to platí též, jelikož jsou účinní ve sporech mezi sousedy, kdy často dochází k problematice sousedského soužití. Může se jednat o časté rušení nočního klidu, psí štěkání, špatná likvidace odpadu, zápach, přerůstající stromy na sousední pozemek nebo o spory majetkových hranic (o vlastnictví nebo hranice pozemku). Takové sousedské problémy mohou vyústit až ke ztrátě bydlení. Policie ČR se projevuje i při preventivních opatřeních, zjišťuje informace, které mohou být užitečné, jelikož i policie musí dbát na pravidla ochrany osobních údajů osob, není schopna předávat osobní informace osob dalším aktérům. Mohou se zapojit již do probíhající intervence, kdy musí zajistit souhlas klienta. Jestliže by policie narazila na situaci vedoucí ke ztrátě bydlení, je důležité nejdříve zajistit souhlas ohrožené osoby nebo domácnosti, které se to týká, aby sociální pracovník domácnost mohl kontaktovat a začít s nimi závažný problém řešit.

7. Další aktéři

Dalšími aktéry jsou poskytovatelé sociálních služeb a další neziskové organizace, ti jsou schopni uskutečnit konkrétní formu pomoci, jedná se o ambulantní, terénní a pobytovou službu.

Dále obecní úřady ve správní působnosti obcí s rozšířenou působností a obcí s pověřeným obecním úřadem.

Aktéři, kteří se podílejí na prevenci ztráty bydlení jsou například psycholog, psychoterapeut, domovník, hospodský, obvodní lékař, policista. Ti mohou předávat informace či letáky osobám, klientům, kteří se rozhodnou svoji situaci s problémem bydlení řešit sami. (MPSV, 2024)

1.7 Financování sociálního bydlení

Financování je další klíčovou oblastí pro výstavbu sociálního bydlení. Jedná se o proces, který poskytuje finanční prostředky na výstavbu, provoz a správu bytů. Financování se ujímá Ministerstvo pro místní rozvoj. MMR uděluje dotace či půjčky z evropských fondů a ze státního rozpočtu ČR zejména obcím a nestátním neziskovým organizacím. (MPSV, 2024)

Integrovaný regionální operační program (IROP) je program zacílený na podporu sociálního bydlení. Je financován ze zdrojů EU. IROP usiluje o podporu aktivit zejména o:

- modernizaci a výstavbu infrastruktury sociálních služeb, které jsou poskytovány podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách,
- deinstitucionalizaci sociálních služeb vedoucí k sociální inkluzi,
- sociální bydlení – využití této podpory se vztahuje zejména na pořízení bytů, bytových domů a nebytových prostor včetně základního vybavení pro chod domácnosti. (MPSV, 2024)

Obce a nestátní neziskové organizace jsou způsobilými příjemci dotací programů IROP. Projekty se uskutečňují po celé ČR mimo hl. m. Prahy. Jedná se o tzv. výzvy, které IROP vyhlašuje a upravuje jejich podmínky. Jsou určeny příjemcům dotací (obce, kraje, nestátní neziskové organizace), ti se mohou stát žadateli o finanční prostředky na uskutečnění svých projektů. Výzvy se obvykle soustředí na cíle a priority daného operačního programu.

Za správce bytové politiky se považuje MMR, tím pádem spravuje finanční prostředky z evropských fondů i dotace, které poskytují vnitrostátní zdroje, jež je upraveno zákonem č. 2018/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech, ve znění pozdějších předpisů. (MPSV, 2024)

1.8 Pomoc ze strany státu (dávky)

Příspěvek na bydlení je dávka přispívaná rodinám nebo jednotlivci s nízkými příjmy. Jde o schopnost uhradit náklady na bydlení, protože bez pomoci by to nebylo v jejich silách. Vyplácení dávky závisí na výši příjmu rodiny. Jestliže rodina má nárok na tento příspěvek, může být vyplácena až 3 měsíce zpětně. Právní úprava spadá pod zákon č. 117/1995 Sb. o státní sociální podpoře. Státní sociální podpora se zaměřuje na překonání nepříznivých sociálních událostí občanů. Oprávněnými žadateli jsou osoby, které splňují kritéria určená příslušnými legislativními předpisy nebo podmínkami poskytovatele. Jedná se například o příjmovou situaci osoby a její majetkovou situaci. Nárok na vyplácení podpory má vlastník bytu, nájemce či podnájemce, v případě, že jeho náklady na bydlení převyšují částku 30 % čistých příjmů všech posuzovaných osob. Za rodinu se považují všechny osoby žijící v jedné domácnosti. V zákoně č. 110/2006 Sb. o životním a existenčním minimu se vyznačuje rámec posuzovaných osob. (Úřad práce ČR, 2024)

Životní minimum činí 4 860 Kč. Dle MPSV (2024) je životní minimum „*minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.*“

Existenční minimum činí 3 130 Kč, jedná se o „*minimální hranici peněžních příjmů, která se považuje za nezbytnou k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb na úrovni umožňující přežití. Tento institut byl vedle životního minima zaveden z důvodu větší motivace*

pro dospělé osoby v hmotné nouzi. Existenční minimum nelze použít u nezaopatřeného dítěte, u poživatele starobního důchodu, u osoby invalidní ve třetím stupni a u osoby starší 68 let.“ (MPSV, 2023)

Doplatek na bydlení se rozumí, jako peněžitá dávka, která se vyplácí jednotlivcům nebo rodině v hmotné nouzi na úhradu bydlení. Je poskytován v určitých případech, pokud žadatel/žadatelé nemají prostředky na uhrazení bydlení i když se jim dostává příspěvku na bydlení. Nejedná se o jednotnou výši doplatku na bydlení. Částka se stanovuje tak, aby po zaplacení

bydlení a dalších služeb zůstala rodině či jednotlivci částka na existenci. Pomoc v hmotné nouzi upravuje zákon č. 111/2006 Sb.

Mimořádně okamžitá pomoc je pomoc poskytována osobám, jež se ocitli v nestandardní a obtížné situaci, kdy je potřeba ji bezprostředně řešit. Jedná se o dávku jednorázovou. Jestliže je osoba Úřadem práce ČR uznána za osobu v hmotné nouzi z jedné ze sedmi sociálních situací uznané zákonem, dávku je možné poskytnout opakovaně. (Úřad práce ČR, 2024)

1.9 Postoje

Pojem postoj se zpravidla vyznačuje jako příznivý nebo nepříznivý sklon reagovat na předměty, osoby, situace nebo na sebe sama. Často se může projevovat jako verze pocitů a zamyšleného chování. Proto se uvádí, že osoba může například zaujímat negativní postoj ke zvířatům, neutrální k hercům a pozitivní k autům. (Myers, 2016)

Hayesová (2021) uvádí, že spousta autorů se snažilo postoje definovat. Odkazuje na Fishbeina a Ajzena (1975), kteří udávají postoje jako „*naučné predispozice k celkově příznivé nebo nepříznivé reakci na daný objekt, osobu, či událost.*“ Na postoje je nahlíženo jako na naučené predispozice, které jsou soudržné a mohou se projevovat příznivou nebo nepříznivou reakcí. (Fishbein a Ajzen 1975; in Hayesová 2021)

Krech a kol. (1962) popisují postoje jako pevné, stabilní systémy hodnocení, citových projevů a styl jednání související se sociálními cíli. Osoby vykazují k určitým věcem, osobám a situacím určité postoje. Ty mohou být pozitivní, pokud jedinec přijímá sociální objekt či cíl a naopak negativní, kdy daný cíl nebo objekt jedinec odmítá. (Krech a kol., 1962; in Hayesová, 2021)

1.9.1 Postoje a chování

Postoje jsou chápány jako součást naší osobnosti, souvisí s inklinací a účastí osobnosti. Naše postoje nám určují význam, jak poznáváme svět, jak se snažíme pochopit různorodé situace, jak se cítíme a jak přemýšlíme. Jelikož jsou postoje ovlivněny různými aspekty, vyvíjejí se a v průběhu života každého jednotlivce se mění za pomoci životního vzdělání, vnějšími vlivy a interakcemi s okolím. Všechny postoje jsou zaujímány a nesou složku poznávací, citovou a konativní. (Hartl, 1993)

Postoje rozdělujeme do tří dimenzí, každá z nich vede k celku:

- Kognitivní dimenze – jedná se o stanoviska a myšlenky, které jedinec nabude o předmětu postoje.
- Emocionální dimenze – jedná se o to, co daný jedinec pociťuje k předmětu postoje.
- Konativní nebo behaviorální dimenze – jedná se o nachýlení k chování či jednání vůči předmětu postoje. (Hayesová, 2021)

Skrze naše chování se projevují naše postoje, dále se ukazují při verbálním projevu jedince, buď s pozitivním, nebo negativním vyzněním. Postoje si upevňujeme opakovaným reagováním na stejný podnět, kdy dochází k upevnění a k určitému způsobu chování vůči ostatním lidem. Jelikož postoje nejsou pokaždé patrné a identifikovatelné, jsou často spíše součástí vnitřní psychickou konstrukcí hodnocení, která nemusí být jedincem projevována. Jedinec tak může

mít konkrétní názory vůči jinému jedinci nebo objektu, ale přitom je nechce dát najevo a skrývá je. (Jandourek, 2012)

1.9.2 Faktory ovlivňující postoje obyvatel k sociálnímu bydlení

Dle výzkumu MPSV (2019), který prováděla firma INESAN bylo zjištěno, že více jak třičtvrtě obyvatel ČR se setkala s pojmem sociální bydlení. Míra informovanosti hraje klíčovou roli, a to především ve ztvárnění postojů k sociálnímu bydlení. Výzkum poukazuje na to, že respondenti, kteří jsou z větší části informovaní o problematice sociálního bydlení, mají z pravidla pozitivnější postoj k této formě bydlení. Pokud se jedná o obyvatele, kteří se cítí málo informovaní nebo nemají vůbec žádné informace, obvykle mají méně příznivý postoj. Informovanost respondentů o této problematice je velmi nízká a to pouhých 23 %. Osoby, které ví, že mají ve svém okolí sociální byty jsou výrazně více poučení, a to až z 50 %. (MPSV, 2019)

Z tohoto lze vydedukovat, že pokud je veřejnost správně a ve větší míře informovaná vede to k větší akceptaci a podpoře výstavby sociálního bydlení v obcích.

Z výzkumu MPSV (2019) je jasné, že respondenti jsou utvrzeni v tom, že je užitečné zřizovat sociální byty. Jedná se o 93 % respondentů. Podle 79 % dotázaných by se mělo v budoucnu vystavět více sociálních bytů, než je nyní. Dále výzkum poukazuje, že účastníci právě tohoto průzkumu jsou přesvědčeni o tom, aby každá obec měla možnost rozhodnout se vybudovat na svém území sociální byty či nikoliv. Dle 85 % tázaných by měly obce uvažovat o tom, kde budou lokality pro výstavbu nejužitečnější. Přibližně pětina respondentů je pro to, aby sociální bydlení nebylo zřizováno například v budovách speciálně určených pro tento účel, ale naopak, aby bylo zřízeno v oddělených částech obce nebo ulicích. Ostatní naopak preferují výstavbu v blízkosti, zejména kvůli integraci. (MPSV, 2019)

Z hlediska akceptace různých skupin obyvatel, dotázaní uvádějí, že by ve svém okolí přijímali spíše rodiny s dětmi, samoživitelky a samoživitele s dětmi, osoby po rozvodu, seniory, oběti domácího násilí, zdravotně postižené osoby a osoby s nízkými příjmy. Naopak menší míra respondentů by přivítala Romy, osoby přežívající venku, osoby po výkonu trestu, osoby závislé na návykových látkách nebo osoby s psychickými problémy. (MPSV, 2019)

Faktory ovlivňující názory obyvatel na sociální bydlení mohou vycházet z obav. Například se může jednat o obavy ze sociopatologických jevů, mezi které patří:

- Příchod problémových obyvatel
- Zvýšení kriminality
- Snížení pocitu bezpečí
- Vznik ghett
- Zvýšení hluku
- Zničení nemovitostí nebo majetku
- Vznik sousedských konfliktů s obyvateli sociálních bytů
- Zhoršení bezpečnosti v okolí bydliště

Dále výzkum uvádí obavy z ekonomicko-demografických změn, kde jsou zahrnuty zejména tyto obavy:

- Zvýšení poplatků spojených s bydlením
- Zvýšení počtu obyvatel, přelidnění obce
- Snížení hodnoty nemovitostí
- Omezování investic v obci

Jestliže by obec splnila některé podmínky, respondenti by byli ochotni přijmout sociální bydlení ve svém okolí. Z kvantitativního šetření vyplývá, že k akceptaci by došlo, pokud by obec zajistila bezpečnost v okolí výstavby sociálního bydlení. K podmínkám spadaly tyto jevy:

- Péče o čistotu a pořádek
- Zavedení povinnosti pracovat
- Snížení nájemného
- Rozšíření počtu parkovacích míst
- Instalace kamerového systému
- Výsadba zeleně/vznik parků
- Zvýšení počtu policistů v dané oblasti

Z výsledku tohoto výzkumu vyplývá, že velká část respondentů (80 %) je ochotna akceptovat sociální bydlení ve svém okolí, pokud budou splněny jisté podmínky. Dalších 8 % dotázaných nepožaduje žádné opatření, jelikož se domnívá, že výstavba sociálního bydlení v obci je velice důležitá a přínosná. Skupina obyvatel, kteří odmítají sociální bydlení tvoří asi 12 % jedinců. Jedná se o osoby, které bydlí ve svých rodinných domech, osoby, které měly v posledních letech problémy se sousedy a největší část nepřiznivců tvoří skupina lidí, kteří nikdy o sociálním bydlení neslyšeli a nemají ani žádné informace. V převážné míře mají tyto osoby předsudky a nemají žádné reálné zkušenosti se sociálním bydlením. (MPSV, 2019)

1.10 Předsudky, stereotypy

„Předsudek. Potulný názor, který se nemá o co opřít.“ – Ambrose Bierce, *Řáblův slovník*, 1996

Předsudek se znázorňuje jako názor nebo postoj jedné skupiny proti druhé. Jedná se o bezdůvodný a většinou negativní náhled či vztah k plénum nějaké skupiny. Jde tedy o zabarvené postoje nebo stanoviska, které může mít jedna osoba o jiných osobách nebo skupinách, zejména na základě jejich rasy, pohlaví, sexuální orientace, etnicity, kultury, náboženství nebo sociální třídy. (Krčilová, 2021)

Dle Giddense (1999) můžeme předsudky formulovat jako „*apriorní představy o jedinci nebo skupině, které jsou často založeny spíše na informacích „z doslechu“ než na skutečných poznatcích.*“ Jestliže se budeme bavit o odolnosti, je známo, že předsudky ji mají proti obměně. Giddens (1999) uvádí, že pokud by se jednalo o nové informace, nebude na ně dbán zřetel. Osoba, která má předsudky o druhé skupině nebo jednotlivci, není svolná k vyslechnutí či komunikaci s touto osobou. Jediné pozitivní předsudky tyto lidé vykazují vůči lidem, s kterými se mohou ztotožnit a jsou jim podle nich rovni. (Giddens, 1999)

Hayesová (2021) zmiňuje, že předsudek je předem utvořený postoj k jakémukoliv předmětu, aniž by se díval na specifičnost neboli jeho temperament. Zda by se jednalo o jedince,

který má předsudky, není pravděpodobné, že by se nám dostalo možného vysvětlení, jelikož už od začátku je v posuzování druhé osoby ovlivněn libovolným znakem druhého. Výše už bylo zmíněno, že mohou být předsudky pozitivní nebo negativní. Psychologické výzkumy poukazují spíše na negativní předsudky, a to především na velmi velké nepřátelství proti etnickým menšinám. (Hayesová, 2021)

Allport (1954) nám sepsal pět stádií, které se týkají etnického vývoje a mohou se objevit v kulturách nebo společnostech, které tolerují, dokonce i aktivně stojí za rasismem.

1. Očerňování – jedná se o ponižující jednání, kvůli kterému lidé ztrácí důstojnost. Jedná se o pomluvy, nepřátelské chování.
2. Izolace – je to jakési oddělení etnické skupiny od určující skupiny v celé společnosti. Uzavírání se do svých předsudků a nezvážení alternativního pohledu.
3. Diskriminace – jedná se o nečestné jednání s jednotlivcem nebo skupinami, opírá se o upírání práv. Například znemožňuje lidem poskytnutí pracovního místa.
4. Tělesné napadení – jde o ubližování na zdraví nebo násilí na majetku, do těchto napadení se vrhají rasistické organizace, jako například Národní fronta nebo i stát.
5. Vyhlazování – týká se celé skupiny lidí, jakož tomu bylo při druhé světové válce, kdy se nacisté pokoušeli o vyhlazení všech Romů a Židů. (Allport, 1954; in Hayesová, 2021)

Dost často jsou předsudky spojovány se stereotypy, jenž se jedná o nepravdivé představy o osobě či skupině. Stereotyp je jednoduchý obraz o skupině lidí, vychází z předchozích zkušeností, z médií i z našich předsudků. Většinou z toho vzniknou mylné úsudky vůči jednotlivcům z některé dané skupiny. Často se stane, že se nám tyto chybné úsudky přemění v diskriminaci, pokud jsou lidé šikanováni při zařazení do této skupiny. Pokud bychom si tyto stereotypy neuvědomovali, bylo by velmi těžké je překonávat a být tolerantnější vůči lidem, kteří nejsou bráni mezi tzv. smetánku. (Krčilová, 2021)

1.11 Projekt sociální bydlení ve vybraných obcích

Projekt „sociální bydlení Suchohrdly u Miroslavi“ a „sociální bydlení Damnice“ je spolufinancován EU. Jedná se o operační program IROP, který jsme si představili výše v textu. Cílem výstavby sociálních bytů je podle MMR *„Zvýšení kvality a dostupnosti služeb vedoucí k sociální inkluzi.“* (MPSV, 2024)

1.11.1 Suchohrdly u Miroslavi – základní charakteristika obce

Obec Suchohrdly u Miroslavi se nachází v Jihomoravském kraji v okrese Znojmo. V katastrálním území se obec rozpíná ve výměře 1 472 ha. Již v roce 1360 se vyskytly první písemné zmínky o obci. Tehdy se jednalo o tvrz nazývanou Sucherle. (Vošický, 2019)

Na tomto území se již od 14.století vyskytovala fara, v 16.století se stal pro obec významnou památkou pozdní gotický kostel sv. Markéty. Nedílnou součástí této obce se stal i zdejší život rodičů T.G. Masaryka, kteří obývali místní statek. Jeho otec zde působil jako kovář. V roce 1663 utrpěla místní krajina vpádem Turků a Tatarů, byl to vysoce překvapivý moment pro zdejší obyvatele. Následkem tohoto vniknutí obec zpustla. Následně byla postupně obnovována. Občané se těšili z vybudování železnice v roce 1870, která vedla hlavně ke vzniku nových

pracovních míst. Za dob Rakouska-Uherska zaujímali Češi nejnižší postavenou sociální vrstvu, z celkového počtu obyvatel se jednalo o 10 %. Tak tomu bylo až do vzniku Československé republiky, poměry obou národů tak byly srovnány. V letech 1778 zde byla postavena německá škola, dnes se místo ní uskutečnila výstavba sociálních bytů. (Vošický, 2022)

Obec se postupně začala rozvíjet, v současnosti je zde zrekonstruovaná mateřská a základní škola. Ve vesnici je přístupný obchod, autobusová zastávka, hřiště, dětské hřiště, ve výstavbě je i víceúčelové hřiště. Obec nabízí spousty pracovních příležitostí např. Bylinky s.r.o., jedná se o jeden z nejmodernějších skleníků v Evropě, kde se pěstují bylinky a rozváží se po celé ČR a do dalších zemí Evropy. Další možnosti pracovních míst v obci budou v nově budované hale firmy AR Brno, která převážnou část výroby převede z města Miroslav. Vytvoří se zde přibližně 50 pracovních míst. Obec získala dotaci na výstavbu nového obecního úřadu a rekonstrukci kulturního domu. Společně s obecním úřadem je zde i komunitní centrum pro setkávání občanů všech věkových kategorií, tedy od maminek s dětmi až po seniory. Otevření se obec dočkala v květnu roku 2024.

1.11.2 Demografická struktura obce Suchohrdly u Miroslavi

K 1.1. 2023 v obci Suchohrdly u Miroslavi žije 512 obyvatel. Průměrný věk obyvatel v obci dosahuje 41 let. Tato hodnota nám ukazuje, že se jedná o mírný podprůměr v ČR, podle ČSÚ totiž dosahuje 42,6 let.

Tab. 2: Stav obyvatel k 31.12.2022

		Ženy	Muži	Celkem
Počet obyvatel		239	273	512
Ve věku let	0-14	48	45	93
	15-64	146	189	335
	65 a více	45	39	84
Průměrný věk (let)		41,8	39,3	40,5

Zdroj: vlastní zpracování dle (ČSÚ, 2024)

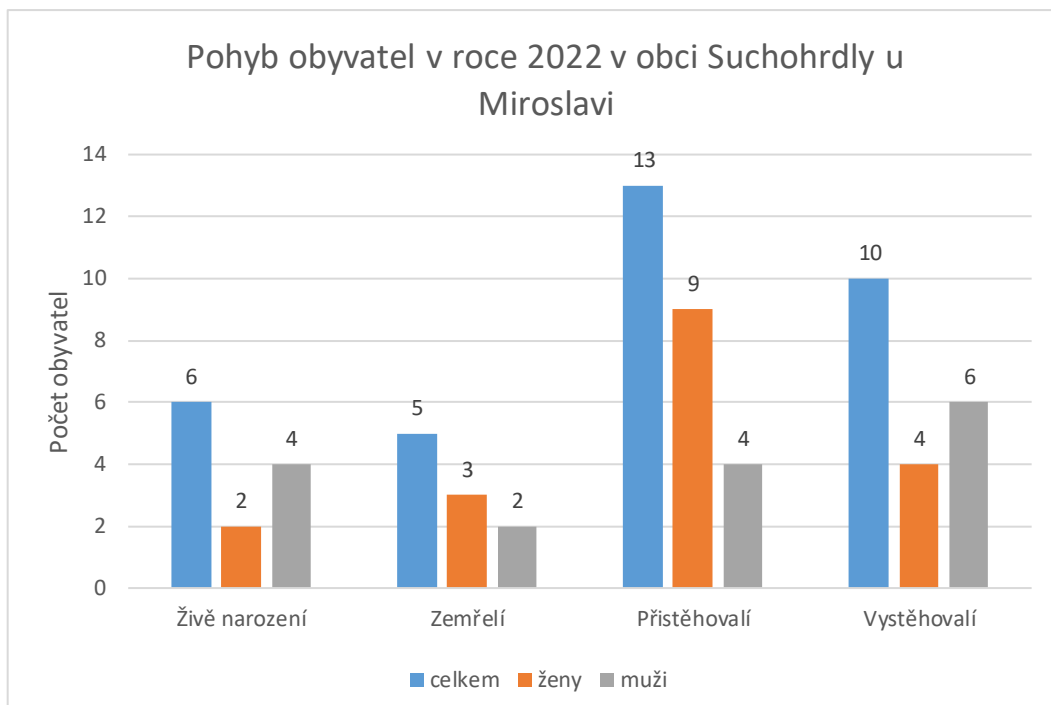
V tabulce č. 2 můžeme vidět, že celkový počet mužů převyšuje nad počtem žen. V období života muži převládají v produktivním věku a ženy naopak ve věku dětském a seniorském. Z toho nám plyne, že se ženy v obci dožívají v průměru 42,8 let, zatímco muži pouze 39,3 let.

Tab. 3: Vývoj počtu obyvatel za posledních 10 let

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvatel	492	484	488	487	494	489	487	499	499	508	512

Zdroj: vlastní zpracování dle (ČSÚ, 2024)

Z tabulky č. 3 vyplývá skutečnost, kdy je patrné, že od roku 2018 nedochází k úbytku obyvatel, v předchozích letech převažoval spíše úbytek. Pozitivní přírůstek je možné spatřit od roku 2020 až do roku 2022, kdy je počet obyvatel nejvyšší a zároveň převyšuje průměrný počet obyvatel za 10 let. Na tento fakt má dle dat vliv pozitivní míra přirozeného přírůstku obyvatel, a také vyšší míra přistěhovaných nad vystěhovanými.

Graf 1: Pohyb obyvatel obce Suchohrdly u Miroslavi*Zdroj: vlastní zpracování dle (ČSÚ, 2024)*

Z grafu 1 je patrné, že počet obyvatel v roce 2022 byl vyšší přirozený přírůstek než úbytek. Více lidí se do obce přistěhovalo, než odstěhovalo. Celkový přírůstek je kladný, tím pádem se jedná spíše o přírůstek obyvatel, a to celkem o 4 osoby. Jednalo se o 100 % nárůst žen.

1.11.3 Výstavba v obci Suchohrdly u Miroslavi

Tab. 4: Sociální bydlení Suchohrdly u Miroslavi

Sociální bydlení Suchohrdly u Miroslavi	
Operační program	IROP
Programové období	2014-2020
Příjemce dotace	Obec Suchohrdly u Miroslavi
Výzva	79. výzva IROP – sociální bydlení
Zahájení projektu	13.09.2017
Ukončení projektu	30.06.2022
Téma projektu	Sociální integrace
Dotace EU	9 298 154,16 Kč
Veřejné zdroje ČR	1 640 850,74 Kč
Celkové náklady	10 939 005,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle (IROP, 2024)

Cílem projektu je vybudovat sociální byty pro osoby, které se ocitly v bytové nouzi. V realizaci projektu je vybudování nové budovy pro sociální byty namísto budovy, kde dříve byla škola. Jedná se o byty 1+kk (2x), 2+kk (3x) a 4+kk (2x). V celé bytové jednotce bude 7 bytů, které budou mít i svoji zahrádku. Všechny bytové jednotky budou vybaveny základním vybavením. (IROP, 2024)

1.11.4 Damnice – základní charakteristika obce

Obec se nachází v rovině vzdáleného města Miroslav. První písemná zmínka o obci se datuje již v roce 1353, kdy byla údajně prodána panu Budislavu z Damnic jistým pánem Trojanem lánem. Obec Damnice se pyšnila jako zemědělská obec, v roce 1672 bylo zde 15 hospodářských spolků, ty měly za úkol všechnu úrodu obstarat. Stalo se zde i mnoho tragédií, v roce 1628 došlo k vypálení obce a roku 1794 se schýlilo k devastaci poloviny obce kvůli požáru. Neoddílnou součástí obce je zvonice, ve které se nachází sousoší Piety, znázorňující Pannu Marii s mrtvým Ježíšem Kristem v jejím klíně. Ve vsi najdeme i památník obětem II. světové války. (Malované mapy, nedatováno)

Dnešní obec se může pyšnit nově vybudovanou mateřskou školou, kdy jim byla k dispozici dotace EU, z programu IROP. Pro obyvatele je k dispozici obchod, pohostinství, komunitní centrum pro různé setkávání občanů v kulturním domě, který prošel rekonstrukcí. Kromě nově vybudovaných sociálních bytů, obec disponuje i obecními byty. Obec se nachází v blízkosti pracovních příležitostí, do kterých je možno dopravit se autobusovým spojením v rámci IDS JMK. Obec je proslulá půvabnou sklepní uličkou, kde se konají několikrát v roce ochutnávky vín místních vinařů.

1.11.5 Demografická struktura obce Damnice

V obci žije k 1.1.2023 celkem 371 obyvatel. Jestliže budeme mluvit o průměrném věku obyvatel, ten v obci činí přibližně 44 let, což je dle ČSÚ nad věkový průměr. V následující tabulce si přiblížíme stav obyvatel k jejich pohlaví a věku.

Tab. 5: Stav obyvatel k 31.12.2022

		Ženy	Muži	Celkem
Počet obyvatel		187	184	371
Ve věku (let)	0-14	24	24	48
	15-64	117	123	240
	65 a více	46	37	83
Průměrný věk (let)		45,6	41,5	43,6

Zdroj: vlastní zpracování dle (ČSÚ, 2024)

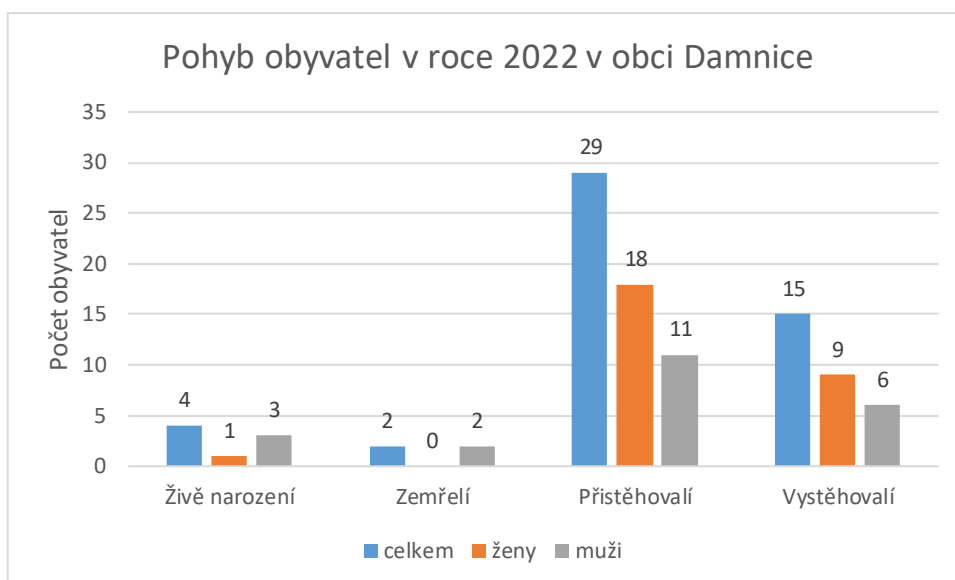
V tabulce č. 5 lze vyčíst, že v poměru žen a mužů není významný rozdíl. Větší rozdíl můžeme vidět potom v seniorském věku, kdy ženy převládají nad muži. Ve věku produktivním jde o přibližně stejný počet obyvatel a v dětském věku je poměr vyrovnaný. Průměrný věk dožití žen v obci činí 45,6 let a u mužů 41,5 let, což vypovídá o faktu, že se ženy dožívají vyššího věku.

Tab. 6: Vývoj počtu obyvatel za posledních 10 let

Rok	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvatel	326	321	327	327	333	336	341	348	359	355	371

Zdroj: vlastní zpracování dle (ČSÚ, 2024)

K tabulce č. 6 je možno podotknout, že od roku 2013 se počet obyvatel převážně zvyšuje a nedochází k úbytku obyvatel, až do roku 2020. V roce 2021 se počet obyvatel propadnul o 4 obyvatele, naopak o rok později, což je rok 2022, vzrostl o 16 obyvatel. Převážně z důvodu migrace.

Graf 2: Pohyb obyvatel v obci Damnice*Zdroj: vlastní zpracování dle (ČSÚ, 2024)*

Graf 2 vyobrazuje fakt přírůstku převážně stěhováním, konkrétně o 14 obyvatel v celkovém počtu, na rozdíl od přirozeného přírůstku, kdy v obci přibyli pouze 2 obyvatelé. Celkový přírůstek je značný a kladný. Dohromady se jedná o 16 obyvatel, z toho se jednalo o 62,5 % žen.

1.11.6 Výstavba v obci Damnice

Tab. 7: Sociální bydlení Damnice

Sociální bydlení Damnice	
Operační program	IROP
Programové období	2014-2020
Příjemce dotace	Obec Damnice
Výzva	79. výzva IROP – sociální bydlení
Zahájení projektu	01.11.2015
Ukončení projektu	31.12.2021
Téma projektu	Sociální integrace
Dotace EU	4 496 930,10 Kč
Veřejné zdroje ČR	793 575,90 Kč
Celkové náklady	5 290 506,00 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle (IROP, 2024)

I v tomto projektu jde o vybudování sociálních bytů pro osoby, jež se ocitly v bytové nouzi. V obci byl zrekonstruován nevyužívaný rodinný dům, kde byly vystavěny 4 bytové jednotky, které již jsou v dispozicích 1+KK, 1+1 a 2+kk (2x). Jednotky jsou vybaveny příslušným vybavením důležitým pro živobytí. (IROP, 2024)

2 Výzkumná část

2.1 Cíl práce a výzkumné otázky

Cílem práce je zjistit, jak obyvatelé obcí přijímají výstavbu sociálního bydlení v obci, kde žijí, a co jejich postoj k této výstavbě ovlivňuje. Práce je zaměřena na identifikaci klíčových faktorů, které ovlivňují podporu či nesouhlas s těmito projekty, dále se zaměřuje na míru informovanosti obyvatel o problematice sociálního bydlení.

Respondenti, jež byli do kvantitativního šetření vybíráni jsou obyvateli obcí Damnice a Suchohrdly u Miroslavi. Výběr respondentů zahrnoval různé věkové kategorie, socioekonomické skupiny, z důvodu pokrytí názorů a postojů na téma výstavby sociálního bydlení.

Hlavní výzkumnou otázkou je:

- Jak obyvatelé vnímají výstavbu sociálního bydlení v obci, kde žijí?

V této práci se zaměřujeme na tři klíčové otázky výzkumu:

1. Jaká je informovanost a povědomí o výstavbě sociálního bydlení v obci?
2. Jaké jsou názory obyvatel na výstavbu sociálního bydlení a jak jsou tyto názory ovlivněny?
3. Jaké faktory ovlivňují obyvatele při podpoře či nesouhlasu s výstavbou sociálního bydlení v jejich obci?

2.2 Metodika výzkumu

Výzkumná část práce byla koncipována jako kvantitativní výzkum, kde bylo využito techniky anonymního dotazníkového šetření. Kvantitativní výzkum má výhodu v rychlejším zpracování, sběru dat a větší počet respondentů.

Průzkum pomocí dotazníku je metodika, která poskytuje vysoce standardizovaná data. Tento vysoký stupeň standardizace, kdy se snažíme zajistit, aby všichni dotazovaní měli stejné podmínky, má za cíl zajistit porovnatelnost získaných informací. (Sedláková, 2014)

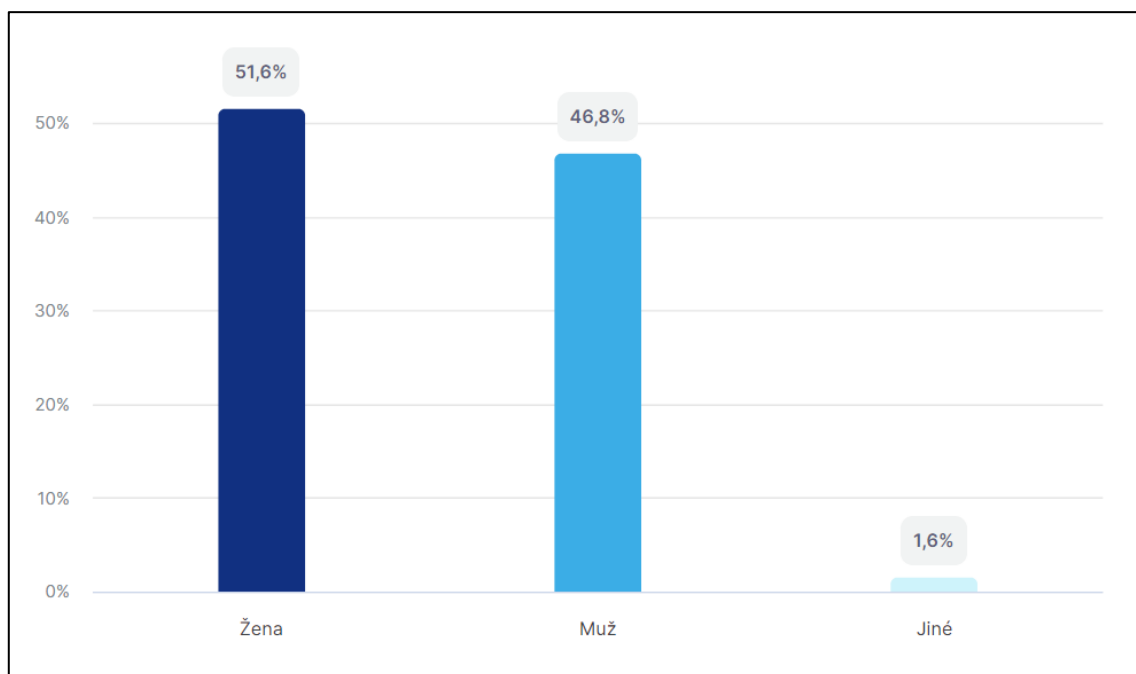
Dle Průchy (1995) je dotazník chápán jako efektivní prostředek pro systematický sběr informací prostřednictvím písemného dotazování respondentů. Dotazníková forma je velice hojně využívána mezi odborníky, ale i mezi laiky, jelikož umožňuje rychle a efektivně získat data od velkého množství respondentů. Je zde potřeba dodržovat systematický přístup, aby nedošlo k amatérské práci a zajistila se kvalita získaných informací. (Průcha, 1995)

Dotazníkové šetření bylo realizováno jak elektronickou, tak papírovou formou. Elektronická verze dotazníku byla vytvořena za pomoci webové stránky Survio. Dotazník byl rozeslán obyvatelům obcí prostřednictvím sociálních sítí. Papírová forma dotazníku sloužila pro osoby, které mají vyšší věk a na sociálních sítích jsou méně aktivní. Dotazník jim byl roznesen a poté byli obeznámeni s návratností. Obecní úřady mi poskytly možnost, aby anonymní dotazníky byly vhozeny do schránky obecního úřadu. Respondenti byli seznámeni s anonymitou dotazníku a s jeho využitím pouze pro bakalářskou práci. Výzkum obsahuje celkem

19 otázek, z toho jsou 4 otázky demografického charakteru. Zbytek tvořily uzavřené otázky a z toho byly 2 otevřené. Celkem bylo rozesláno/rozdáno 200 dotazníků a z toho se jich 126 vrátilo. Sběr dat byl proveden v měsících květen a červen roku 2024. Náhled dotazníku je uveden jako příloha A.

2.3 Základní charakteristiky respondentů

Otázka č. 1: Jakého jste pohlaví?

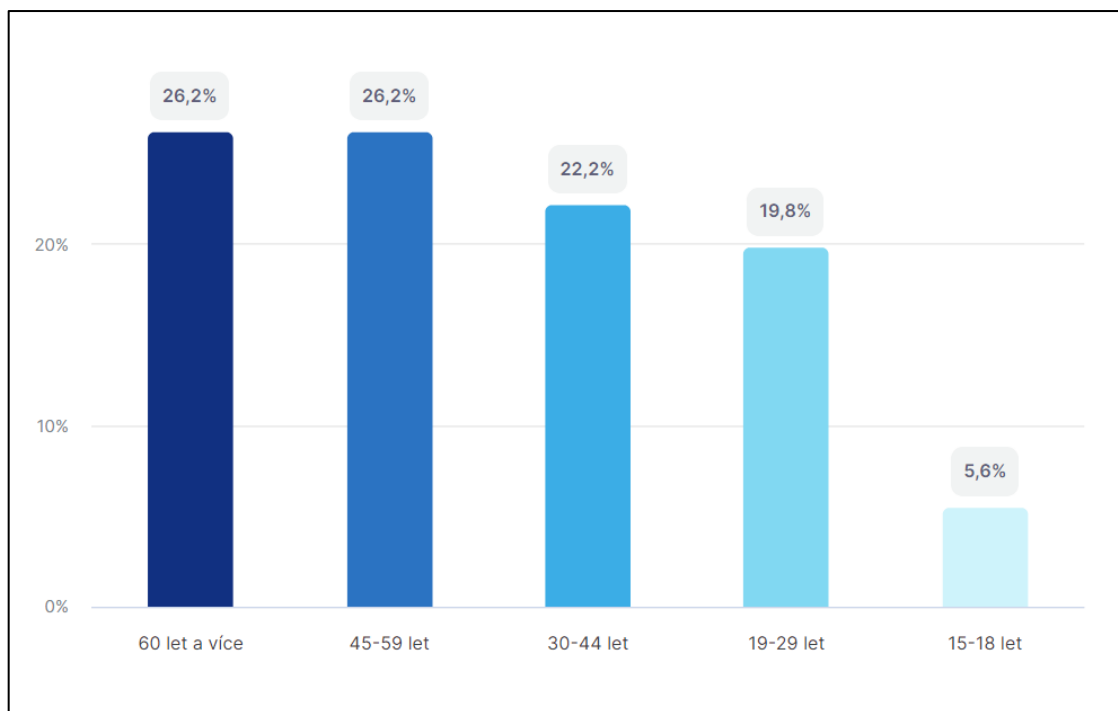

Graf 3: Jakého jste pohlaví?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

První část dotazníkového šetření je zaměřena na demografické charakteristiky respondentů. Z celkového počtu 126 respondentů tvoří 51,6 % ženy, 46,8 % muži a necelé 2 % respondentů uvedli své pohlaví jako jiné.

Otázka č.2: Do jaké věkové kategorie spadáte?

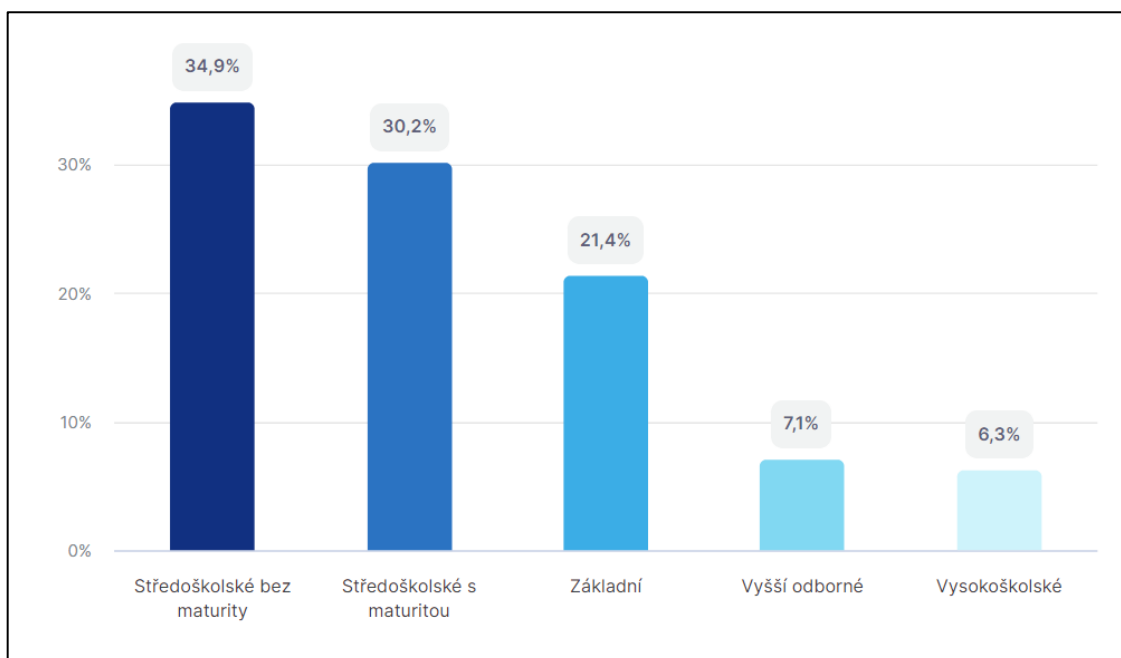

Graf 4: Do jaké věkové kategorie spadáte?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Z grafu 4 lze vydedukovat, že dotazník vyplňovali lidé různých věkových skupin. Nejčastěji se jednalo o osoby, které jsou ve věkovém rozmezí 60 let a více. Stejný počet odpovídajících bylo ve věku 45-59 let. O něco menší počet odpovídajících byly skupiny ve věkovém rozmezí 30-44 let a 19-29 let. Nejmenší část tvoří věková skupina 15-18 let, a to jen s podílem 5,6 %.

Otázka č.3: Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

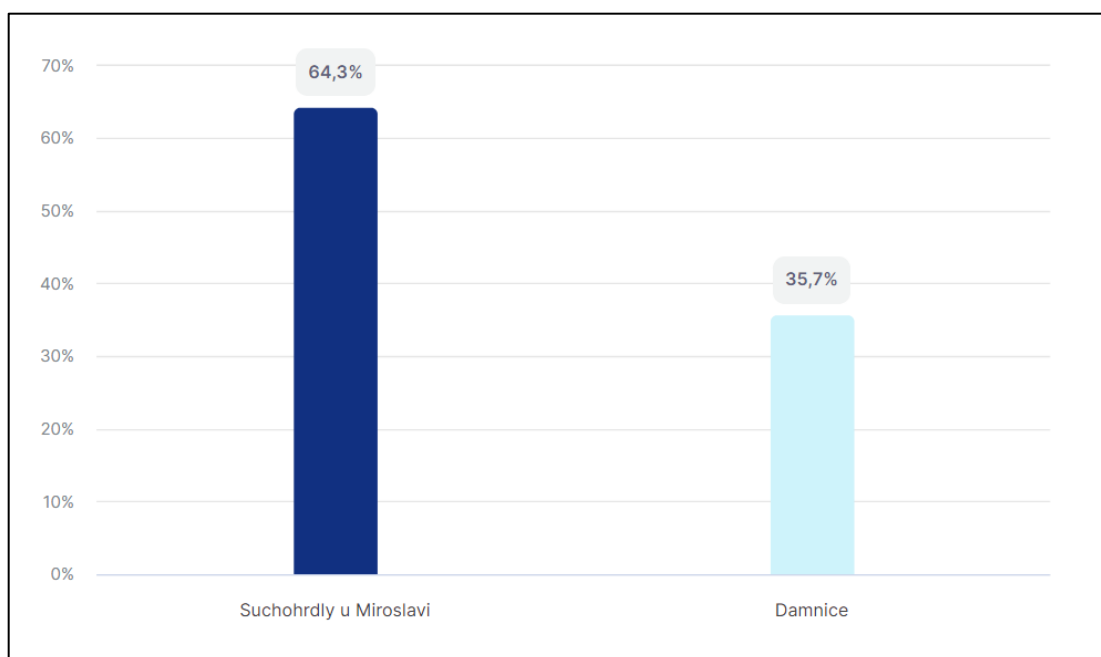

Graf 5: Jaké je Vaše nejvyšší vzdělání?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Celkem 34,9 % respondentů dosáhlo středoškolského vzdělání bez maturity, dále 30,2 % dotázaných má vystudované středoškolské vzdělání s maturitou. Dalších 21,4 % dotázaných uvedlo, že mají pouze základní vzdělání, dle poměření šetření se jedná nejvíce o osoby, které dosáhly věku 60 let a více. Dále je z grafu možné vyčíst, že vyššího odborného vzdělání dosáhlo 7,1 % respondentů a vysokoškolského pouze 6,3 %.

Otázka č. 4: Ve které obci žijete?

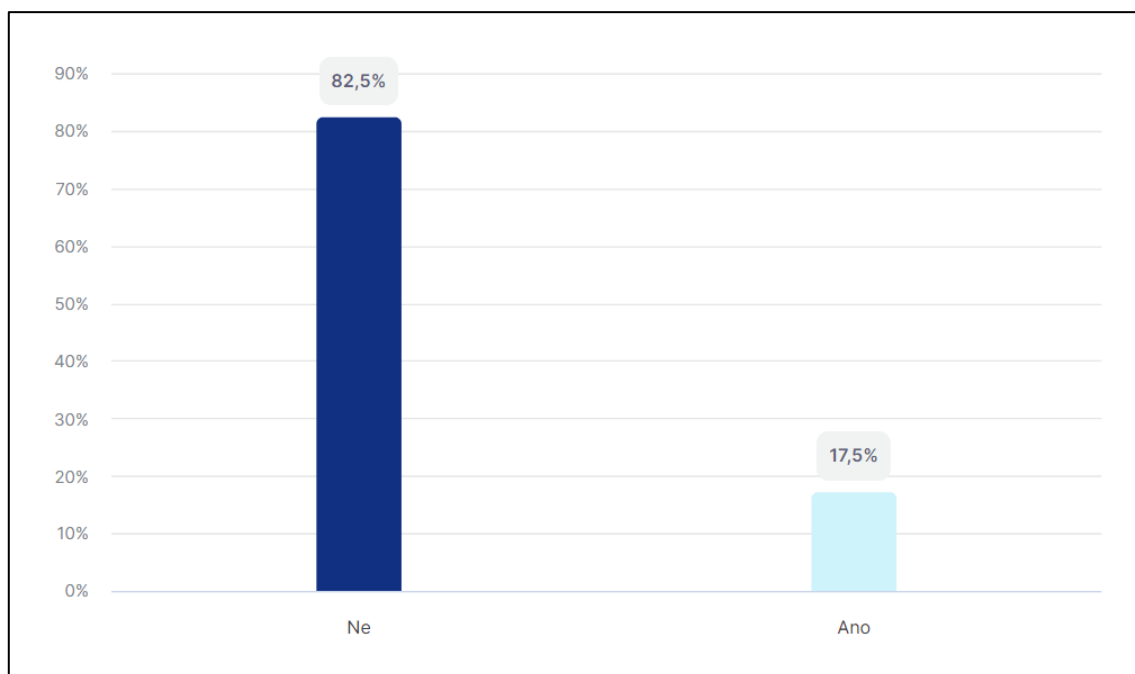
Graf 6: Ve které obci žijete?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

V poslední demografické otázce byli respondenti dotazováni, z jaké obce pocházejí. Ze Suchohrdel u Miroslavi odpovídalo na dotazník více respondentů a to v 64,3 % případech. Zbýlých 35,7 % tázaných se přihlásilo k obci Damnice, kde je podle statistik i méně obyvatel než v obci Suchohrdly u Miroslavi.

2.4 Výsledky výzkumu

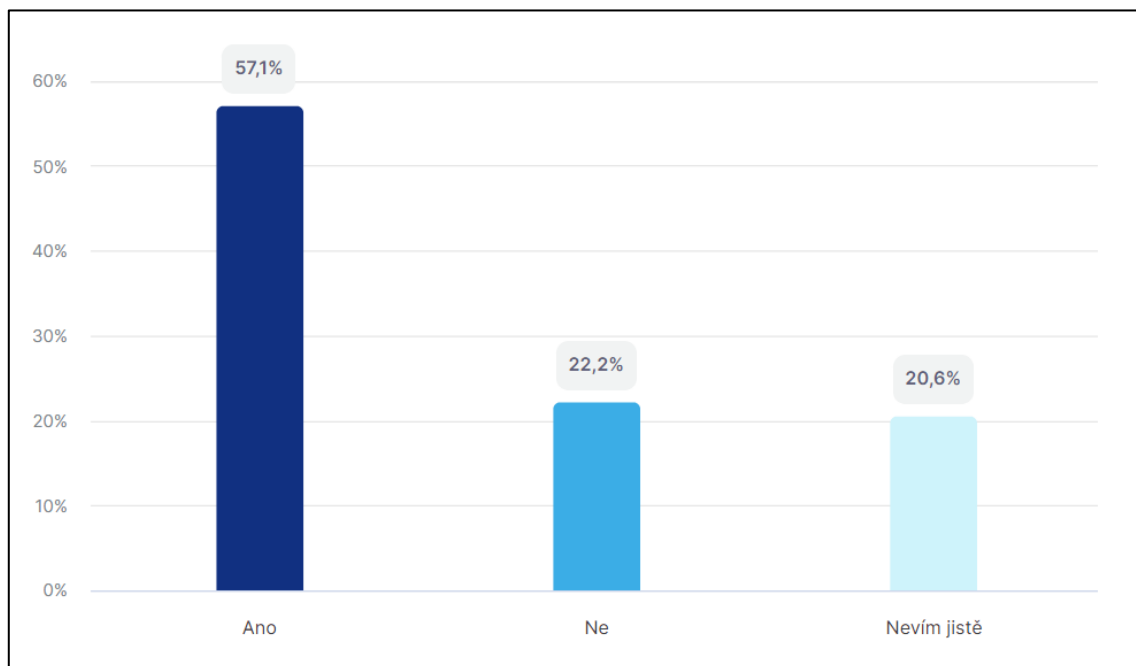
Otázka č. 5: Máte osobní zkušenost se sociálním bydlením?

Graf 7: Máte osobní zkušenost se sociálním bydlením?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Otázka č. 6: Znal/a jste pojem „sociální bydlení“ před zahájením výstavby sociálního bydlení ve Vaší obci?

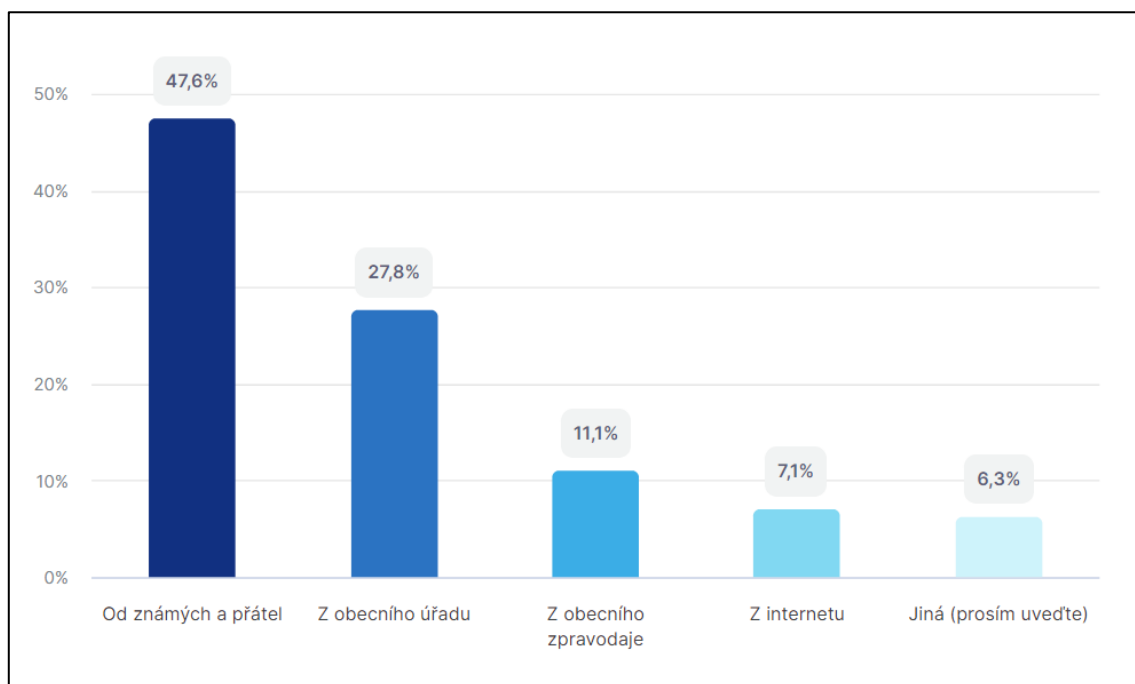

Graf 8: Znal/a jste pojem „sociální bydlení“ před zahájením výstavby sociálního bydlení ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Graf 7 poukazuje na to, že většina respondentů a to 82,5 % nemá žádnou osobní zkušenost se sociálním bydlením. Pouhých 17,5 % dotázaných osobní zkušenost již má. Z grafu 8 můžeme vyčíslit celkovou znalost obyvatel ohledně pojmu sociální bydlení již před zahájením výstavby v jejich obci. Je možné vidět, že 57,1 % (72) respondentů je znalá ohledně tohoto pojmu. Zbytek tázaných znalost nemělo, nebo si nebylo jisto, což tvoří dohromady necelých 43 %. Z celkového počtu 104 respondentů, kteří neměli osobní zkušenost se sociálním bydlením jich 50 nevědělo nebo si nebyli jisti, co tento pojem znamená a čeho se týká.

Otázka č.7: Jak jste se dozvěděl/a o výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

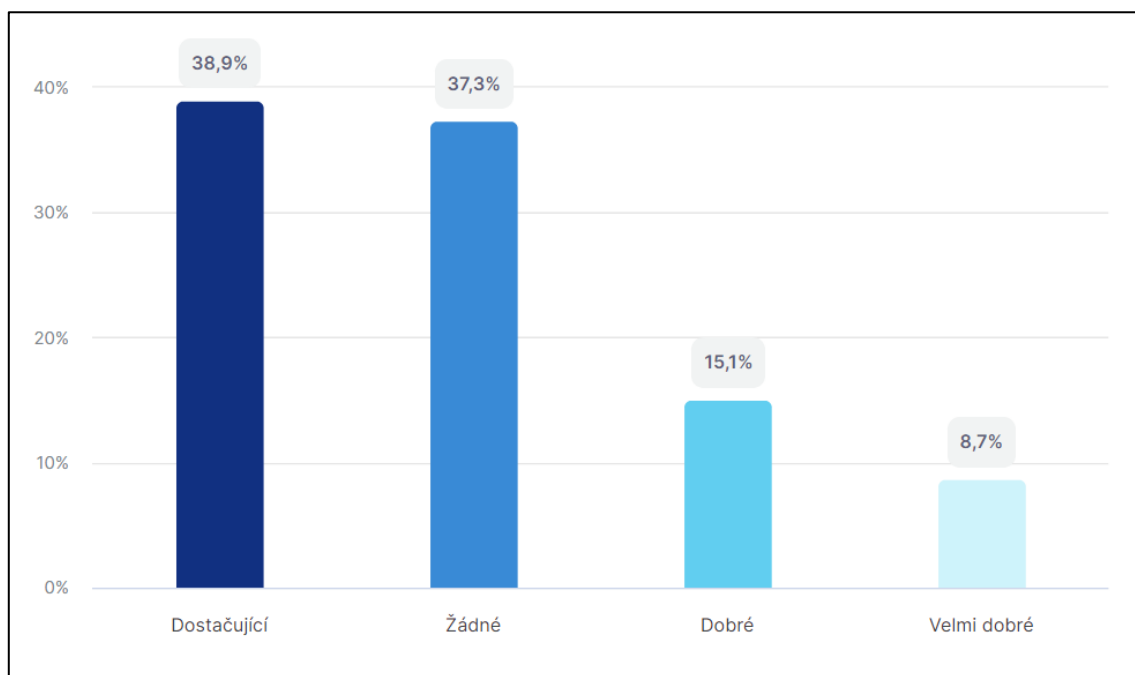

Graf 9: Jak jste se dozvěděl/a o výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Nejvíce respondentů se dozvědělo o výstavbě sociálního bydlení od známých a přátel a to celkem 47,6 %. Z obecního úřadu jich bylo informováno o necelých 20 % méně. Zhruba 20 % respondentů čerpalo informace z obecního zpravodaje, z internetu nebo z jiných zdrojů jako například z rozhlasu, z hospod a obchodu nebo o výstavbě ani nevěděli.

Otázka č.8: Jaké máte informace o přidělování sociálního bydlení ve Vaší obci?

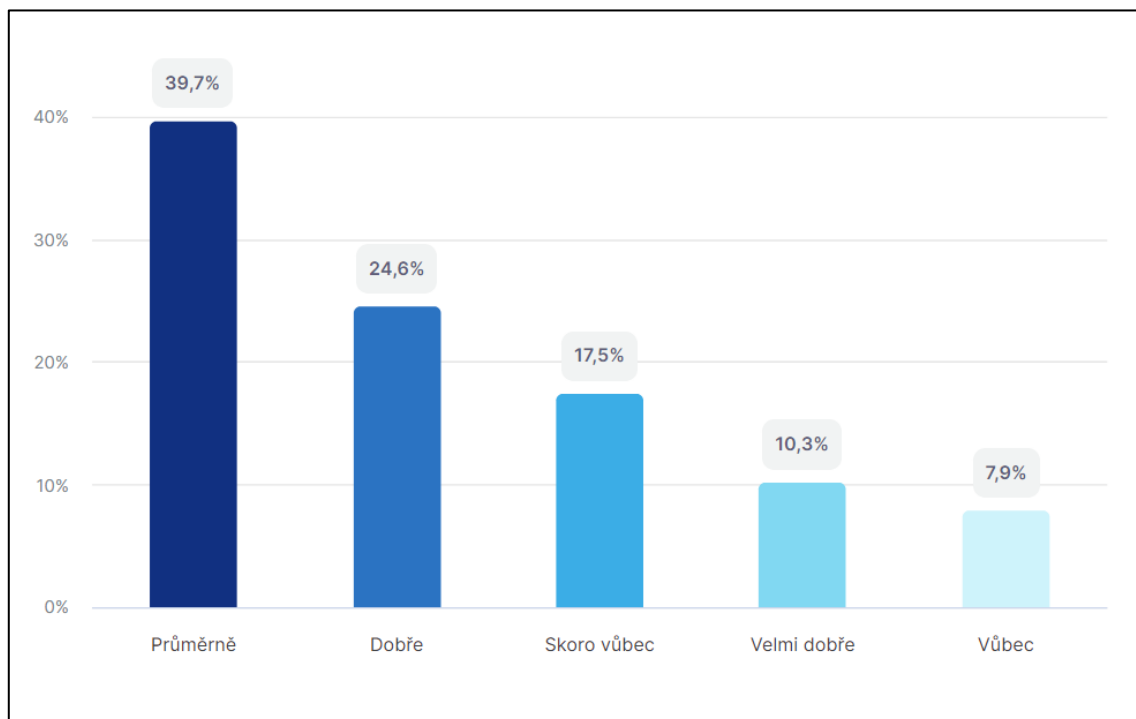

Graf 10: Jaké máte informace o přidělování sociálního bydlení ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Informace o přidělování sociálního bydlení v jejich obcích jsou dle respondentů z 38,9 % dostačující. Dalších 37,3 % tvrdí, že nemají žádné informace. Dobrými nebo velmi dobrými informacemi disponuje zhruba 24 % respondentů.

Otázka č.9: Jak dobře podle Vás obec informuje/informovala občany o výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

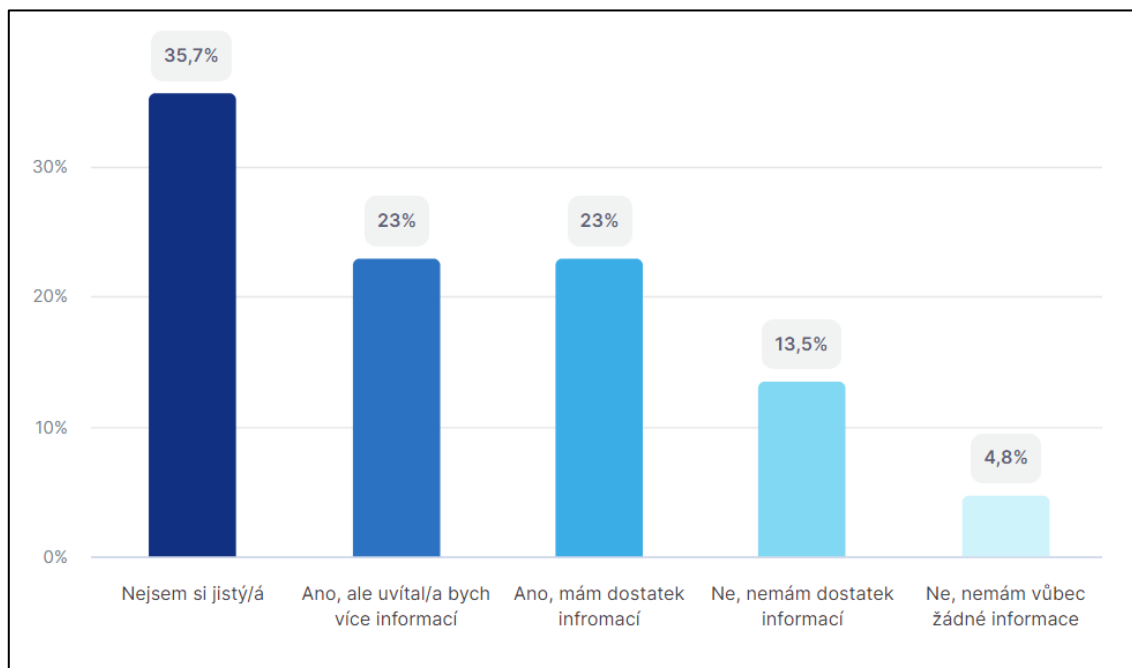

Graf 11: Jak dobře podle Vás obec informuje/informovala občany o výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Další otázka se týkala informovanosti občanů o výstavbě sociálního bydlení v obci, kde žijí. Podle respondentů obec informuje/informovala občany průměrně a to v 39,7 % případů. Za dobře nebo velmi dobře informované se dohromady považuje skoro 40 % občanů. Z opačného pohledu se jedná o občany, kteří uvádějí, že nejsou od obce dostatečně informováni a z celkového počtu 126 respondentů uvedlo 7,9 %, že nejsou informováni vůbec.

Otázka č.10: Máte pocit, že máte dostatek informací, abyste si vytvořili informovaný názor na výstavbu sociálního bydlení?

Graf 12: Máte pocit, že máte dostatek informací, abyste si vytvořili informovaný názor na výstavbu sociálního bydlení?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Z tohoto grafu je možné vyčíst, že 35,7 % dotázaných si není jisto, jestli mají dostatek informací k vytvoření informovaného názoru na výstavbu sociálního bydlení v jejich obci. Dalších 23 % dotázaných má dostatek informací a stejný počet 23 % informován je, ale uvítal by více informací. Jako další uvedli, že nejsou dostatečně informovaní, tuto skupinu tvořilo 13,5 % respondentů. Celkem 4,8 % respondentů uvedlo, že se k nim nedostaly vůbec žádné informace, což může zkreslovat jejich pohled na výstavbu sociálního bydlení.

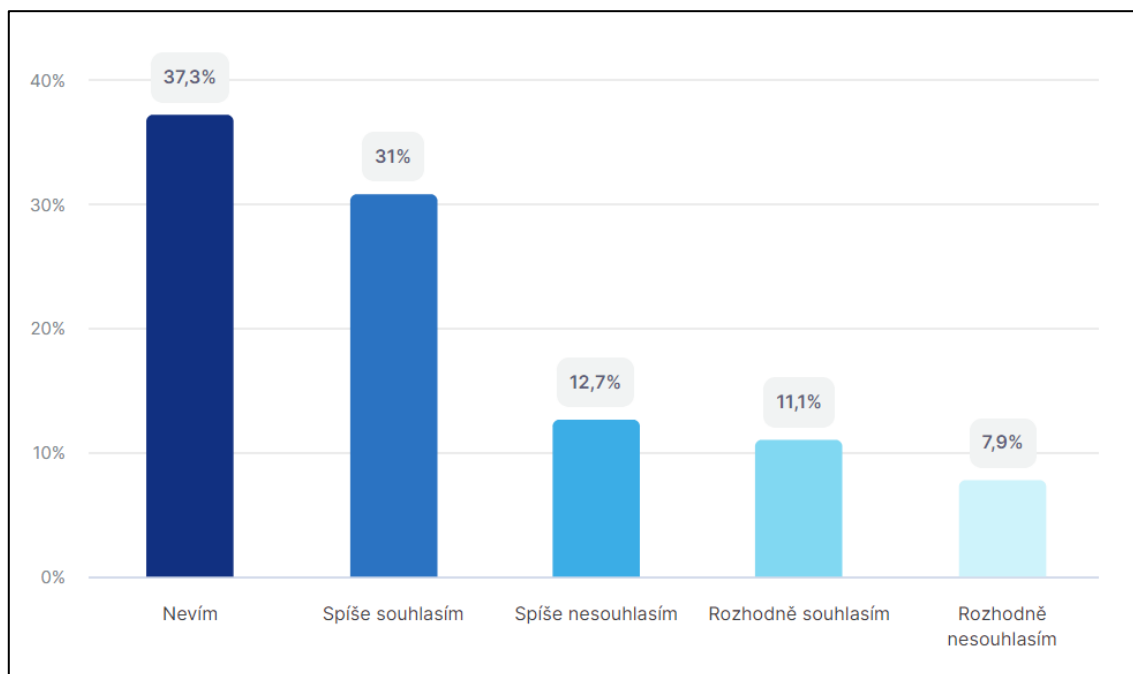
Otázka č.11: Jaký je Váš celkový názor na výstavbu sociálního bydlení ve Vaší obci?

V dotazníkovém šetření byla respondentům položena otevřená otázka, která se zaměřovala na jejich obecný postoj k výstavbě sociálního bydlení v dané obci. Otázka měla za cíl nabít hlubšího vhledu do názorů a postojů obyvatel ohledně této problematiky.

Z odpovědí respondentů vyplynulo velmi velké spektrum názorů, a to jak pozitivních, negativních tak i neutrálních. Například dvě z velmi pozitivních odpovědí zněly: „*Určitě je to potřeba. Snaha obce lidem sociálně slabším nějak pomoci. Nicméně, výběr místa pro výstavbu byl silně kritizován. Součástí byla petice proti. Nejsem absolutně spokojena s komunikací obce ohledně této záležitosti. A to, jak se pak vybírají lidé, kterým bude přidělen být, nemám více informací. Nicméně se bojím, aby se do vesnice nedostaly pochybné osobnosti a člověk se pak nebál jít večer po ulici*“. Další odpověď je: „*Jednoznačně kladný. Splňuje především svůj hlavní účel. Bohužel plno místních obyvatel se bálo před výstavbou, že zde budou bydlet lidé, kteří nebudou přizpůsobivý. Měli samozřejmě špatné obavy. Z odstupem času jde vidět, že to plní účely jaké má a vše funguje bez problémů*“. Tyto odpovědi naznačují, že respondenti podporují sociální bydlení.

Respondenti uváděli i negativní názory, které zněly například takto: „*JE TO K NIČEMU!!! AKORAT JSOU TO PENÍŽE!!!*“ Jako další odpověď z těchto negativních byla: „*Ať jim už nic radši nedávají!*“ U těchto odpovědí se může zdát, že respondenti mají různé předsudky, jejich názory mohou být různě ovlivněny nebo naopak jsou málo informovaní o problematice sociálního bydlení.

Otázka č.12: Do jaké míry souhlasíte s tvrzením, že dostupnost informací ovlivnila Váš názor na výstavbu sociálního bydlení?

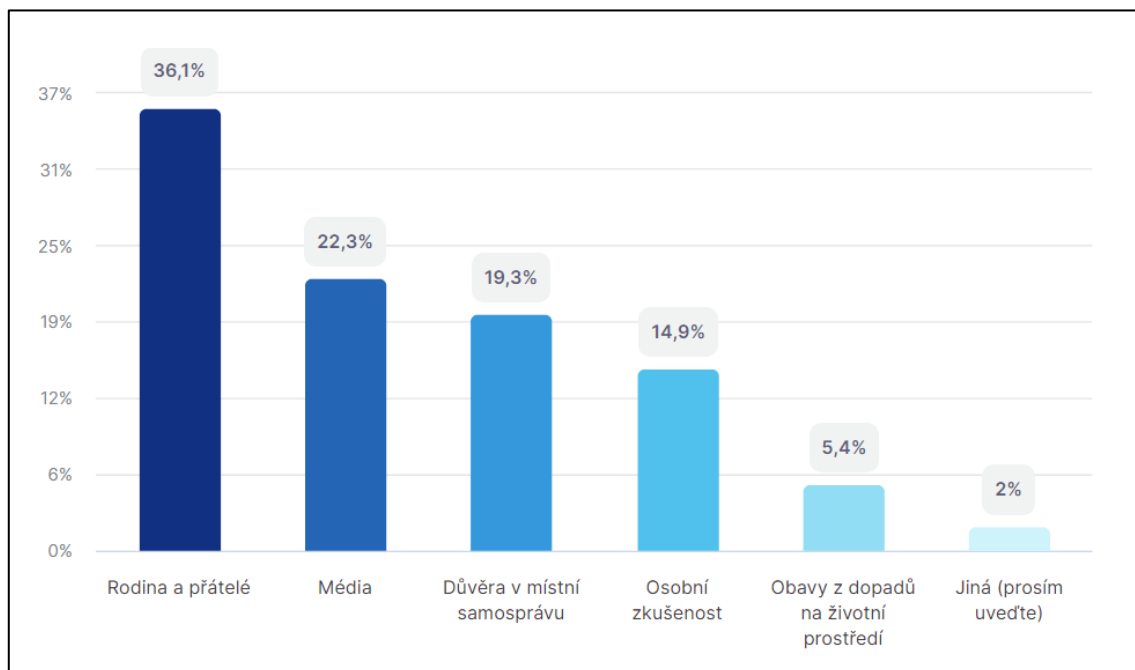

Graf 13: Do jaké míry souhlasíte s tvrzením, že dostupnost informací ovlivnila Váš názor na výstavbu sociálního bydlení?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

V návaznosti na otázky informovanosti, respondenti uvedli, jak dostupnost informací ovlivnila jejich názor na výstavbu sociálního bydlení. Přes 37 % obyvatel uvedlo, že neví, jak je dostupnost informací ovlivnila. Druhou největší část tvoří skupina respondentů, kteří s tvrzením z 31 % spíše souhlasí. Relativně menší skupina respondentů s tvrzením spíše nesouhlasí a to z 12,7 %. Zcela jistá si je zbylá část respondentů, kdy 11,1 % s tvrzením rozhodně souhlasí, a zbylých 7,9 % rozhodně s tvrzením nesouhlasí.

Otázka č.13: Které z uvedených možností nejvíce ovlivňují Váš názor na výstavbu sociálního bydlení ve Vaší obci?

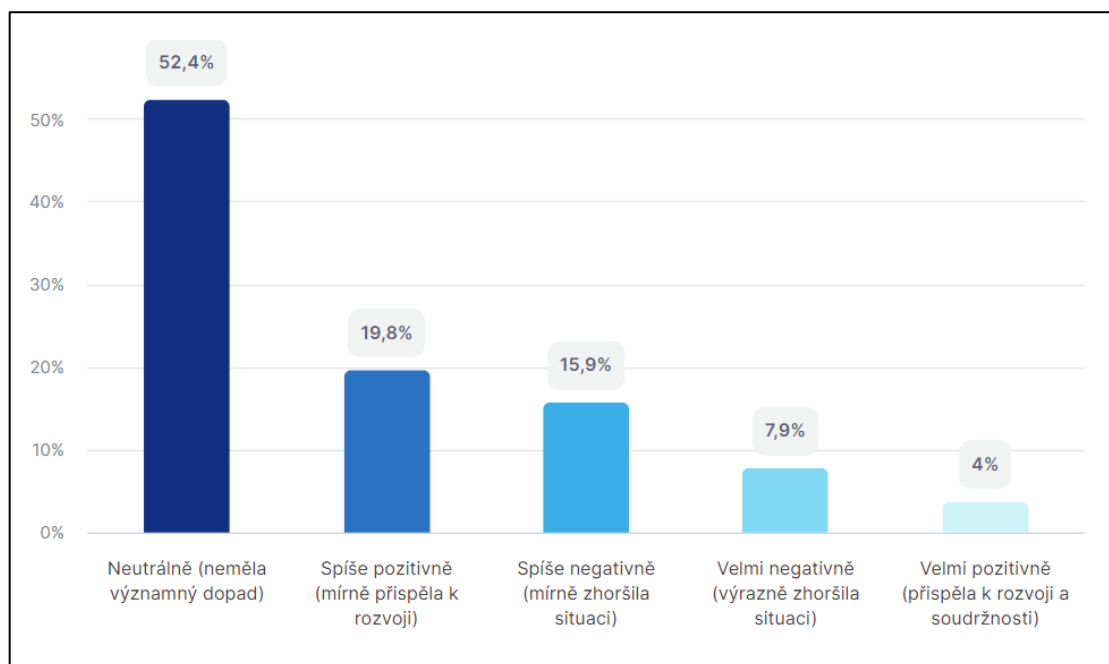

Graf 14: Které z uvedených možností nejvíce ovlivňují Váš názor na výstavbu sociálního bydlení ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Další otázka zkoumá, které z uvedených možností nejvíce ovlivňují názory respondentů na výstavbu sociálního bydlení v jejich obci. Rodina a přátelé pak ovlivňují největší část a to z 36,1 %. Necelá čtvrtina dotázaných 22,3 % si pak utváří názor sledováním médií. Důvěra v místní samosprávu hraje dle 19,3 % respondentů podstatnou část při tvorbě jejich názoru na výstavbu. Necelých 15 % dotazovaných má osobní zkušenost s tematikou sociálního bydlení, z nich si právě názor vytváří. Ze zbylých 7,4 % se 5,4 % obává negativního dopadu na životní prostředí a zbylé dvě procenta si názor tvoří z jiných zdrojů.

Otázka č.14: Jak si myslíte, že výstavba sociálního bydlení ovlivnila Vaši obec?

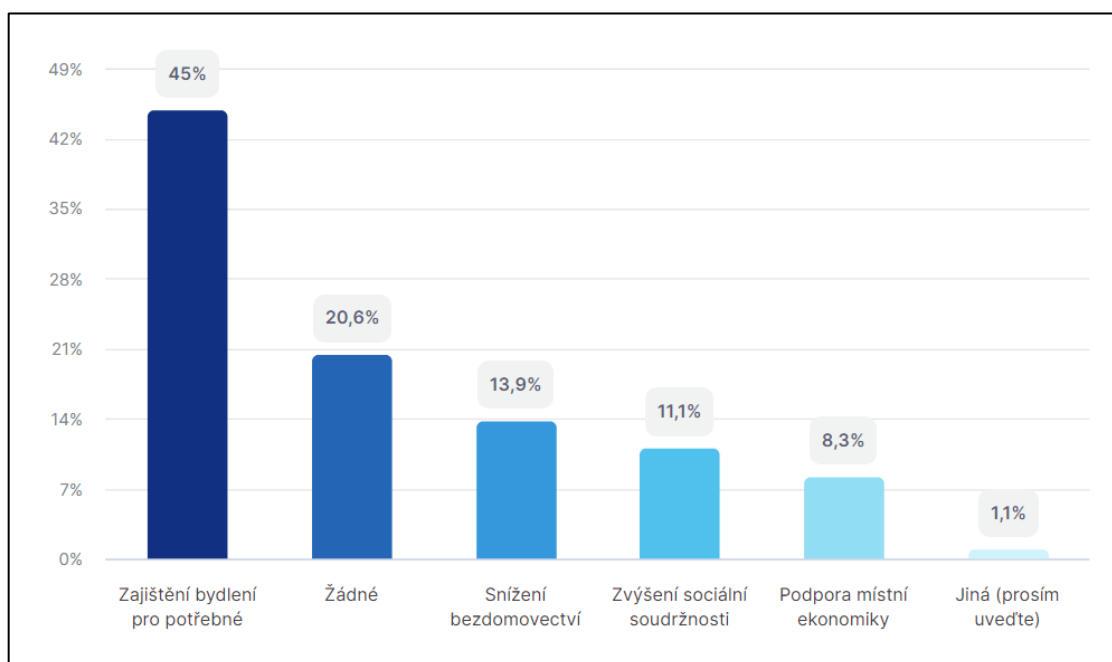

Graf 15: Jak si myslíte, že výstavba sociálního bydlení ovlivnila Vaši obec?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Z grafu 15 jasně vyplývá, že obyvatelé obcí mají neutrální mínění ohledně ovlivnění způsobené výstavbou sociálního bydlení. Celkem 23,8 % respondentů shledává výstavbu pozitivně, z toho 19,8 % spíše pozitivně a zbylá 4 % velmi pozitivně. Naopak 23,8 % si myslí, že se situace v obci po výstavbě zhoršila, až 15,9 % udává spíše negativní zkušenost a 7,9 % si stěžuje na výrazné zhoršení lokální situace.

Otázka č.15: Jaké konkrétní výhody vidíte ve výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

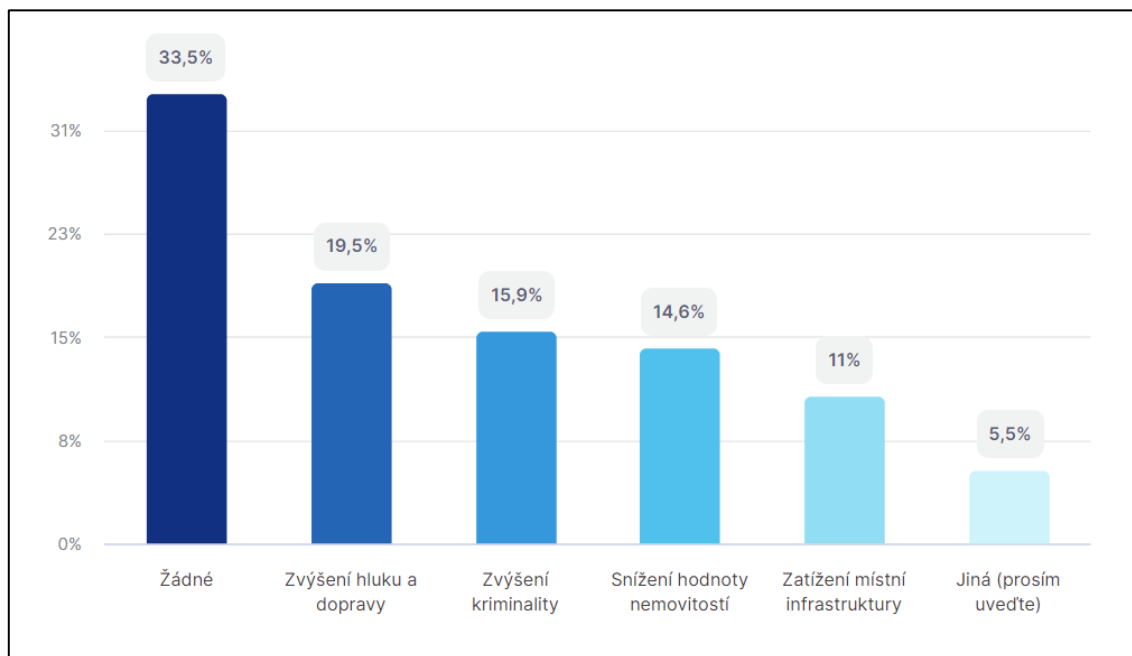

Graf 16: Jaké konkrétní výhody vidíte ve výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Dále se dotazníkové šetření zaměřuje na konkrétní výhody, jaké respondenti vybraných obcí vidí ve výstavbě sociálního bydlení v jejich obci. Až 45 % respondentů uvedlo, že největší výhodou zřízení sociálních bytů vidí v zajištění bydlení pro potřebné. Dalších 20,6 % uvedlo, že žádné výhody nenachází. Dále respondenti nachází výhody ve snížení bezdomovectví, jedná se o 13,9 %, zvýšení sociální soudržnosti uvádí 11,1 % respondentů. Jako výhodou podpory místní ekonomiky vidí 8,3 %. Zbýlých 1,1 % lidí si není výhodami jisto.

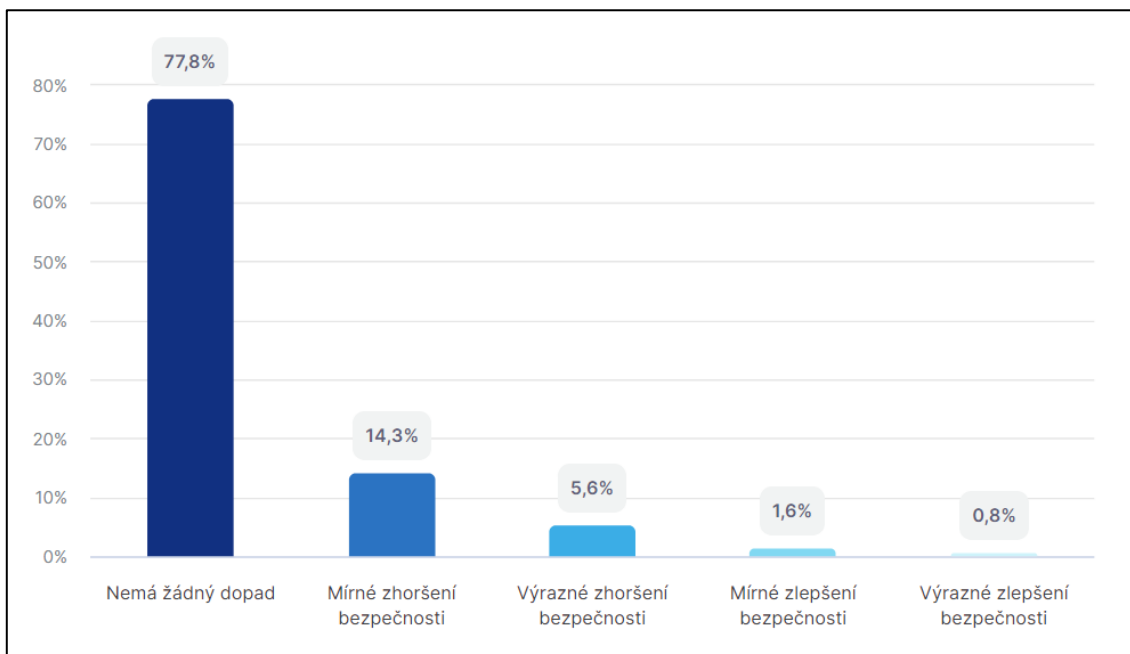
Otázka č.16: Jaké konkrétní nevýhody vidíte ve výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Graf 17: Jaké konkrétní nevýhody vidíte ve výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

V návaznosti na předchozí otázku se tato část šetření zabývala konkrétními nevýhodami, jaké obyvatelé obcí vidí ve výstavbě sociálního bydlení v jejich obci. Nejvíce z respondentů uvedlo, že žádné konkrétní nevýhody nepozoruje, a to z 33,5 %. Dalších 19,5 % pozoruje po výstavbě sociálních bytů zvýšení hluku a dopravy a dalších 11 % se shodlo na větším zatížení místní infrastruktury. Až 15,9 % zaznamenalo zvýšení kriminální aktivity. Občané obcí pak sledují snížení hodnoty nemovitostí v 14,6 % případech. Zbýlých 5,5 % nachází nevýhody v jiných případech, jako například zadlužení obce, nebo si stěžují na přistěhování „divných lidí“.

Otázka č.17: Jak si myslíte, že sociální bydlení ovlivnilo bezpečnost ve Vaší obci?**Graf 18: Jak si myslíte, že sociální bydlení ovlivnilo bezpečnost ve Vaší obci?**

Zdroj: vlastní zpracování dle Survio (2024)

Následující otázka směřovala k otázce bezpečnosti, konkrétněji jak si respondenti myslí, že sociální bydlení ovlivnilo bezpečnost v obci, ve které žijí. Z pěti možných odpovědí převažuje z 77,8 % odpověď, že výstavba neměla na bezpečnost žádný dopad. Mírné zhoršení bezpečnosti pozoruje 14,3 % dotazovaných a dalších 5,6 % pozoruje výrazné zhoršení míry nebezpečnosti. Menší část 1,6 % zpozorovala mírné zlepšení bezpečnosti a zbylých 0,8 % shledalo na výstavbě sociálního bydlení výrazné zlepšení bezpečnosti.

Otázka č.18: Jaké jsou Vaše hlavní obavy spojené s výstavbou sociálního bydlení?

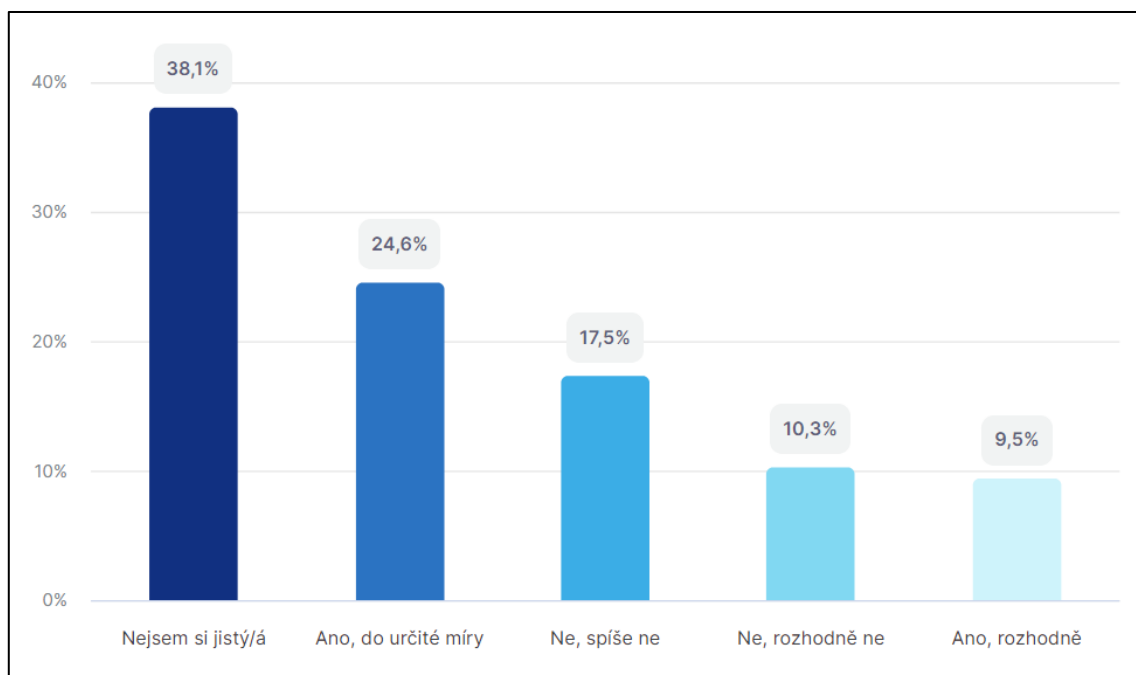
Další otevřenou otázkou jsme se respondentů zeptali, jaké jsou jejich hlavní obavy z výstavby sociálního bydlení v jejich obci. Cílem této otázky bylo zjistit, jaké mají obyvatelé obce obavy, čeho se nejvíce bojí nebo naopak jestli jsou s výstavbou spokojeni a obavy jsou nulové. Někteří uvádějí, že nemají žádné obavy, jsou spokojeni a projekt, který se v obci realizoval, je skvělou příležitostí pro osoby, které jsou v tíživé situaci. Naopak velká část respondentů své obavy sdílela.

Z odpovědí respondentů vyplynulo několik opakujících se obav:

- Obava 1: „Že už nebude na ulicích tak bezpečno. Vůbec nemáme kontrolu nad tím, koho nám tam ubytují.“
- Obava 2: „ŽE BUDE V OBCI VĚTŠÍ KRIMINALITA A NĚKDO MNĚ VYKRADU DŮM.“
- Obava 3: „romové a drogy.“
- Obava 4: „Neukáznění obyvatelé, parkování nepojízdných vraků.“
- Obava 5: „na opravu silnice nemá obec údajně peníze a na soc. byty má.můj názor je že se zbytečně zadlužila obec a teď na to co je potřeba opravit ji už moc peněz nezbyde.“

Z těchto obav je patrné, že někteří občané nepodporují sociální bydlení v jejich obci. Bojí se o svoji bezpečnost nebo naopak kritizují obec. Všechny tyto obavy mohou být překážkou pro získání široké podpory mezi obyvateli a je důležité je zohlednit při komunikaci s veřejností.

Otázka č. 19: Myslíte si, že sociální bydlení může podpořit integraci znevýhodněných skupin ve Vaší obci?

Graf 19: Myslíte si, že sociální bydlení může podpořit integraci znevýhodněných skupin ve Vaší obci?

Zdroj: vlastní zpracování dle Suroví (2024)

Poslední otázka dotazníkového šetření se věnovala názoru, jestli může výstavba sociálního bydlení v obci podpořit integraci znevýhodněných skupin v obci. Nejistých si zde je 38,1 % dotazovaných, kteří tvoří největší skupinu. To, že výstavba může rozhodně podpořit integraci si myslí 9,5 % lidí a 24,6 % respondentů si myslí, že sociální bydlení může do určité míry přispět k podpoře integrace. Negativně se k této otázce vyjádřilo zbylých 27,8 % dotazovaných, kdy 17,5 % spíše nevěří v podporu integrace a 10,3 % si je jisto, že sociální bydlení integraci nepodpoří.

2.5 Diskuse

Tato práce se zaměřuje na výstavbu sociálního bydlení ve vybraných obcích. Jejím cílem bylo zjistit, jak obyvatelé vybraných obcí přijímají výstavbu sociálního bydlení v obci, kde žijí a co jejich postoj k této výstavbě ovlivňuje. Abychom zjistili, jak obyvatelé přijímají výstavbu sociálního bydlení a jaké postoje obyvatelé zaujímají vůči problematice sociálního bydlení, bylo využito metody kvantitativního výzkumu, za techniky dotazníku.

První výzkumná otázka se zabývá informovaností a povědomím o výstavbě sociálního bydlení v obci, kde obyvatelé žijí. Z výzkumu nám vyplývá, že většina respondentů nemá osobní zkušenosti se sociálním bydlením, ale nadpoloviční většina už o sociálním bydlení někdy slyšela nebo jí byl tento pojem alespoň znám. Dle Pročkové (2020) měli někteří respondenti jasnou představu o pojmu sociální bydlení. Naopak některým tento pojem nebyl vůbec známý. Z výzkumu Pročkové (2020) i z tohoto výzkumu vyplývá, že obyvatelé obcí mají smíšené znalosti o pojmu sociální bydlení. Co se týče informovanosti, tak jak již bylo uvedeno výše, respondenti uvádí, že jsou z části informovaní a mají dostatečné informace z různých zdrojů. Podle nich obec obyvatele informuje průměrně až dobře. Další skupina respondentů naopak uvádí, že nemají žádné informace nebo informace mají, ale nejsou dostačující, a to až z 30 % respondentů. Stejně tvrzení platí i k informovanosti o přidělování sociálního bydlení. Nadpoloviční většina je spokojená s informovaností a zbylá většina 37,3 % nemá žádné informace.

Z druhé výzkumné otázky je možno podotknout, že obyvatelé si vytváří jasný názor, vůči nízké nebo naopak vysoké informovanosti od obce. V otevřené otázce, která se přímo týkala názoru na výstavbu sociálního bydlení v jejich obci bylo hned jasné, že respondenti postrádají informovanost nebo jsou zaujatí vůči místní samosprávě. Výše jsme se mohli dočíst, že součástí negativního názoru obyvatel byla v obci prováděna i petice za zrušení projektu výstavby sociálního bydlení, a to přímo v obci Suchohrdly u Miroslavi. Naopak někteří respondenti, jak již bylo zmíněno, jsou s výstavbou spokojeni a chtějí dále podporovat sociální bydlení v obcích. Polovina má za to, že je sociální bydlení důležité a jsou rádi, že obec měla díky dotacím možnost tuto výstavbu uskutečnit. V odborné literatuře nebyl nalezen, žádný podobný výzkum, který by mohl tuto otázku potvrdit nebo naopak vyvrátit.

Třetí výzkumná otázka se týkala faktorů ovlivňujících obyvatele při podpoře či nesouhlasu s výstavbou sociálního bydlení v jejich obci. Respondenti uváděli, že nejvíce ovlivnění byli svojí rodinou a svými přáteli, což tvořilo přibližně 36 % respondentů. Důvěra v místní samosprávu hraje velmi významnou roli, jak již bylo vyřčeno, občané Suchohrdel u Miroslavi jsou z části poněkud nespokojeni s vedením obce. Jejich názory nejsou až tak spjaty se sociálním bydlením, ale spíše s problémy, které řeší s místní samosprávou. Pokud se jedná o obavy, tak ty jsou v převážné míře zakotveny především v bezpečnosti. Respondenti se bojí o své obydlí, o své děti, mají strach z kriminality. Další dotázaní zmínili, že mají obavy ze snížení hodnoty nemovitostí. Naopak 33,5 % vyjádřilo, že ze sociálního bydlení nemá žádnou obavu a až skoro 80 % si myslí, že výstavba neměla žádný dopad na bezpečnost v obci. MPSV (2019) ve svém výzkumu uvádí, že obavy respondentů jsou zejména ze sociopatologických jevů, což například může být vznik ghett, příchod problémových obyvatel, zvýšení kriminality. Dále se jedná o obavy z ekonomicko-demografických změn, kam respondenti zařadili obavy ze zvýšení počtu obyvatel, přelidnění obce. Při porovnání těchto dvou výzkumů je možné si povšimnout, že obavy spojené

se sociopatologickými jevy jsou v obou případech, zatímco obavy z ekonomicko-demografických se prokázaly pouze u výzkumu MPSV. (MPSV, 2019)

Dle mého názoru je téma sociální bydlení často opomíjeno, kvůli čemuž se lidé mohou obávat různých problémů, které by lepší informovanost vyřešila nebo alespoň zmenšila.

2.6 Návrhy a doporučení pro praxi

Tato práce je určena místním samosprávám, které v budoucnu budou mít možnost výstavby sociálního bydlení. Tímto by mohly předejít problémům spjatých s malou informovaností a obyvatelé obcí by tím mohli být o něco klidnější, že sociální byty nebudou udělovány problémovým jedincům nebo rodinám, jelikož ani obce si nepřejí mít na svém území osoby, které by se jevily jako problémové.

Jak předejít těmto obavám: obce by mohly uspořádat různá setkání nebo kulaté stoly s obyvateli, kteří nemají ponětí o pojmu sociální bydlení, nevědí, kdo jsou cílové skupiny pro sociální bydlení a jsou ochotni se podílet na komunikaci s obcí. Dále by mohla obec své občany informovat o výstavbě sociálního bydlení prostřednictvím úřední desky, za pomoci internetových stránek nebo v obecním zpravodaji, časopisu.

Závěr

Tato bakalářská práce se zaměřila na výstavbu sociálního bydlení ve vybraných obcích a zkoumala postoje obyvatel těchto obcí k této výstavbě. Výzkum byl proveden v obcích Damnice a Suchohrdly u Miroslavi a skládal se z teoretické a empirické části.

V teoretické části této práce jsme se zaměřili na prozkoumání konceptu sociálního bydlení a pojmů, které s ním souvisí. Dalším klíčovým aspektem, který se rozebírá, jsou faktory ovlivňující postoje obyvatel k dané tématice. Dále jsme se věnovali demografickým strukturám daných obcí, které vedly k jejich lepšímu poznání. Byly popsány i základní charakteristiky obcí, kterým se tento výzkum věnoval.

Empirická část práce se zaměřila na kvantitativní výzkum formou dotazníkového šetření mezi obyvateli vybraných obcí. Soubor otázek se zaměřoval na informovanost, názory a postoje obyvatel k výstavbě sociálního bydlení v jejich obci. Výzkumných cílů se nám podařilo z velké části dosáhnout. Výsledky ukázaly, že postoje obyvatel k výstavbě sociálního bydlení jsou různorodé. Někteří obyvatelé vnímají sociální bydlení pozitivně a vidí v něm možnost zlepšení životních podmínek pro sociálně slabší skupiny obyvatel. Jiní obyvatelé mají obavy z negativních dopadů na životní prostředí a bezpečnost v obci.

Na základě zjištěných výsledků lze doporučit, aby obce věnovaly větší pozornost informování obyvatel o plánovaných projektech sociálního bydlení. Je důležité zapojit obyvatele do diskusí a poskytovat jim relevantní informace, aby mohli lépe pochopit význam a přínosy sociálního bydlení. Dále je vhodné podporovat spolupráci mezi obcemi, státem a neziskovými organizacemi při realizaci těchto projektů.

Z výzkumu vyplynulo, že informovanost obyvatel o sociálním bydlení hraje klíčovou roli při formování jejich postojů. Obyvatelé, kteří mají dostatek informací, mají tendenci vnímat sociální bydlení pozitivněji. Naopak nedostatek informací může vést k předsudkům a negativním postojům.

Celkově lze konstatovat, že sociální bydlení je důležitým nástrojem pro zajištění důstojného bydlení pro sociálně slabší skupiny obyvatel. Jeho úspěšná realizace však vyžaduje nejen finanční prostředky, ale také aktivní zapojení a podporu ze strany obyvatel i místních samospráv.

Seznam použité literatury

BIERCE, Ambrose. Ďáblův slovník. Přeložila Hana ULMANOVÁ. Vydání první. Thyrus, 1996. ISBN 80-901774-3-3.

Český statistický úřad. Veřejná databáze [online]. 2024 [cit.2024-05-23]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#>.

Český statistický úřad. Veřejná databáze [online]. 2024 [cit.2024-05-28]. Dostupné z: <https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=uziv-dotaz#>.

DUŠOVÁ ŠNEJDRLOVÁ, Martina. Metodika pro spolupráci orgánů veřejné správy při realizaci sociálního bydlení [online]. MPSV, 2020 [cit.2024-05-18]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Metodika+pro+spolupr%C3%A1ci+org%C3%A1n%C5%AF+ve%C5%99ejn%C3%A9+spr%C3%A1vy+p%C5%99i+realizaci+soci%C3%A1ln%C3%ADho+bydlen%C3%AD+%28MPSV%29.pdf/5edd848b-5ec7-bd32-c54a-4272f521df5f>.

ETHOS – Evropská typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení v prostředí ČR. [online]. 2005. [cit.2024-06-2]. Dostupné z: https://www.feantsa.org/download/cz_8621229557703714801.pdf.

ETHOS [online]. FEANTSA, 2006 [cit.2024-05-27]. Dostupné z: <https://www.feantsa.org/download/ethospaper20063618592914136463249.pdf>.

GIDDENS, Anthony. Sociologie. Přeložil Jan JAŘÁB. Vydání druhé. Praha: Argo, 1999. ISBN 80-7203-124-4.

GOLLER, Stanislav, Zita PROSTĚJOVSKÁ, Lucie BROŽOVÁ. Bytová politika a limity reprodukce bytového fondu. Vydání první. Praha: České vysoké učení technické v Praze, 2009. ISBN 978-80-01-04419-3.

HARTL, Pavel. Sociologický slovník. Vydání první. Praha: Budka, 1993. ISBN 80-901549-0-5.

HAYESOVÁ, Nicky. Základy sociální psychologie. Vydání deváté. Přeložila Irena ŠTĚPANÍKOVÁ. Praha: Portál, 2021. ISBN 978-80-262-0442-8.

INESAN. Výzkum sousedských vztahů a postojů k sociálnímu bydlení [online]. 2019. [cit.2024-06-09]. Dostupné z: [52-mpsv_2019_vzkum_sousedskch_vztah_a_postoj_k_sb_veejnost_final.pdf](https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Vyzkum+sousedskych+vztahu+a+postuju+k+socialni+bydleni+2019.pdf/52-mpsv_2019_vzkum_sousedskch_vztah_a_postoj_k_sb_veejnost_final.pdf).

IROP. Sociální bydlení Suchohrdly u Miroslavi [online]. 2024. [cit.2024-06-05]. Dostupné z: <https://irop.gov.cz/cs/projekty/06-2-zkvalitneni-verejnych-sluzeb-a-podminek-zivot/socialni-bydleni-suchohrdly-u-miroslavi>.

IROP. Sociální bydlení v obci Damnice [online]. 2024. [cit.2024-06-06]. Dostupné z: <https://irop.gov.cz/cs/projekty/06-2-zkvalitneni-verejnych-sluzeb-a-podminek-zivot/socialni-bydleni-v-obci-damnice>.

JANDOUREK, Jan. Slovník sociologických pojmů. Vydání první. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-3679-2.

Koncepce sociálního bydlení České republiky 2015-2025 [online], MPSV, 2015 [cit.2024-05-19]. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/documents/20142/225517/Koncepce_socialniho_bydleni_CR_2015-2025.pdf/4f243307-649b-ecf3-a191-3d89d33717c4.

- KREBS, Vojtěch. Sociální politika. Vydání čtvrté. Praha: ASP, a.s., 2007. ISBN 978-80-7357-276-1.
- KREBS, Vojtěch. Sociální politika. Vydání páté. Praha: Wolters Kluwer, 2010. ISBN 970-80-7357-585-4.
- LUX, Martin a Tomáš KOSTELECKÝ. Bytová politika: teorie a inovace pro praxi. Vydání první. Praha: Sociologické nakladatelství, 2011. ISBN 978-80-7419-068-1.
- Malované mapy [online]. Damnice, nedatováno. [cit.2024-04-23]. Dostupné z: <https://www.malovanemapy.cz/>.
- MPSV. Co je to sociální bydlení? [online]. 2024. [cit.2024-05-014]. Dostupné z: <https://socialnibydeni.mpsv.cz/pomoc/co-je-socialni-bydleni>.
- MPSV. FAQ – obce [online]. 2024. [cit.2024-06-08]. Dostupné z: <https://socialnibydeni.mpsv.cz/socialni-bydleni/faq/pro-obce>.
- MPSV. FAQ – obce [online]. 2024. [cit.2024-06-15]. Dostupné z: <https://socialnibydeni.mpsv.cz/socialni-bydleni/faq/pro-obce>.
- MPSV. Sociální bydlení [online]. 2024. [cit.2024-05.26]. Dostupné z: <https://socialnibydeni.mpsv.cz/socialni-bydleni>.
- MPSV. Životní a existenční minimum [online]. 2023. [cit.2024-05-07]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/zivotni-a-existencni-minimum>.
- MYERS, David G. Sociální psychologie. Vydání první. Brno: Edika, 2016. ISBN 978-80-266-0871-4.
- PROČKOVÁ, Renáta. Sociální bydlení v obci [online]. Olomouc, 2020 [cit.2024-06-29]. Dostupné z: https://is.caritas-vos.cz/th/ejz1a/Renata_Prockova_AP_2020.pdf. Absolventská práce. CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc. PhDr. Mgr. Eva Kubíčková.
- PRŮCHA, Jan. Pedagogický výzkum – Uvedení do teorie a praxe. Vydání první. Praha: Karolinum, 1995. ISBN 80-7184-132-3.
- Předsudky: Jak vznikají a jak se jich zbavit? [online]. 2021. [cit.2024-06-29]. Dostupné z: <https://gulu.cz/vznik-predsudku>.
- SEDLÁKOVÁ, Renáta. Výzkum médií. Vydání první. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-3568-9.
- SLOWÍK, Josef. Speciální pedagogika: Integrace a inkluze [online]. 2012. [cit.2024-06-28]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/S/16169/specialni-pedagogika-integrace-a-inkluze.html>.
- ŠRÉDLLOVÁ, Jana. Sociální bydlení v České republice, aneb příběh jednoho zákona [online]. Praha: 2015. [cit.2024-04-17]. Dostupné z: <https://dspace.cuni.cz/bitstream/handle/20.500.11956/64313/120186033.pdf?sequence=1&isAllowed=y>. Diplomová práce. Univerzita Karlova v Praze, fakulta sociálních věd. Mgr. Miriam Kotrusová, Ph.D.
- Úřad práce ČR. Doplatek na bydlení [online]. 2023. [cit.2024-05-07]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/doplatek-na-bydleni>.

Úřad práce ČR. Mimořádná okamžitá pomoc [online]. 2024. [cit.2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/mimoradna-okamzita-pomoc>.

Úřad práce ČR. Příspěvek na bydlení [online]. 2024. [cit.2024-05-06]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/prispevek-na-bydleni1>.

VOŠICKÝ, Zdeněk. Jižní Morava krásná. Vydání první. AEROvydavatelství, 2022. ISBN 978-80-908602-0-9.

VOŠICKÝ, Zdeněk. Jižní Morava shůry. Vydání první. AERIAL art a AEROvydavatelství, 2015. ISBN 978-80-260-8436-5.

Přílohy

Příloha A.....	56
----------------	----

Příloha A

Výstavba sociálního bydlení ve vybraných obcích

Vážené respondentky, vážení respondenti,

děkuji, že jste ochotni zúčastnit se vyplnění mého dotazníku, který je součástí mé bakalářské práce.

Dotazník zabere přibližně 10 minut a je zcela anonymní. Jeho využití se vztahuje pouze k této bakalářské práci.

1 Jakého jste pohlaví?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Žena ☐ Muž ☐ Jiné

2 Do jaké věkové kategorie spadáte?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ 15-18 let ☐ 19-29 let ☐ 30-44 let ☐ 45-59 let ☐ 60 let a více

3 Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Základní ☐ Středoškolské bez maturity ☐ Středoškolské s maturitou ☐ Vyšší odborné ☐ Vysokoškolské

4 Ve které obci žijete?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Suchohrdly u Miroslavi ☐ Damnice

5 Máte osobní zkušenost se sociálním bydlením?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Ano ☐ Ne

Výstavba sociálního bydlení ve vybraných obcích

6 Znal/a jste pojem "sociální bydlení" před zahájením výstavby sociálního bydlení ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Ano ☐ Ne ☐ Nevím jistě

7 Jak jste se dozvěděl/a o výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Z obecního úřadu ☐ Z internetu ☐ Z obecního zpravodaje ☐ Od známých a přátel
☐ Jiná (prosím uveďte)

8 Jaké máte informace o přidělování sociálního bydlení ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Velmi dobré ☐ Dobré ☐ Dostačující ☐ Žádné

9 Jak dobře podle Vás obec informuje/informovala občany o výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Velmi dobře ☐ Dobře ☐ Průměrně ☐ Skoro vůbec ☐ Vůbec

10 Máte pocit, že máte dostatek informací, abyste si vytvořili informovaný názor na výstavbu sociálního bydlení?

Nápověda k otázce: *Vyberte jednu odpověď*

☐ Ano, mám dostatek informací ☐ Ano, ale uvítal/a bych více informací ☐ Nejsem si jistý/á ☐ Ne, nemám dostatek informací
☐ Ne, nemám vůbec žádné informace

11 Jaký je Váš celkový názor na výstavbu sociálního bydlení ve Vaší obci?

Výstavba sociálního bydlení ve vybraných obcích

12 Do jaké míry souhlasíte s tvrzením, že dostupnost informací ovlivnila Váš názor na výstavbu sociálního bydlení?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- ☐ Rozhodně souhlasím ☐ Spíše souhlasím ☐ Nevím ☐ Spíše nesouhlasím ☐ Rozhodně nesouhlasím

13 Které z uvedených možností nejvíce ovlivňují Váš názor na výstavbu sociálního bydlení ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- ☐ Média ☐ Rodina a přátelé ☐ Důvěra v místní samosprávu ☐ Obavy z dopadů na životní prostředí ☐ Osobní zkušenost
☐ Jiná (prosím uveďte)

14 Jak si myslíte, že výstavba sociálního bydlení ovlivnila Vaši obec?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- ☐ Velmi pozitivně (přispěla k rozvoji a soudržnosti) ☐ Spíše pozitivně (mírně přispěla k rozvoji) ☐ Neutrálně (neměla významný dopad) ☐ Spíše negativně (mírně zhoršila situaci)
☐ Velmi negativně (výrazně zhoršila situaci)

15 Jaké konkrétní výhody vidíte ve výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- ☐ Zajištění bydlení pro potřebné ☐ Zvýšení sociální soudržnosti ☐ Podpora místní ekonomiky ☐ Snížení bezdomovectví ☐ Žádné
☐ Jiná (prosím uveďte)

16 Jaké konkrétní nevýhody vidíte ve výstavbě sociálního bydlení ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu nebo více odpovědí

- ☐ Zvýšení kriminality ☐ Zvýšení hluku a dopravy ☐ Zatížení místní infrastruktury ☐ Snížení hodnoty nemovitostí ☐ Žádné
☐ Jiná (prosím uveďte)

Výstavba sociálního bydlení ve vybraných obcích

17 Jak si myslíte, že sociální bydlení ovlivnilo bezpečnost ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- ☐ Výrazné zlepšení bezpečnosti ☐ Mírné zlepšení bezpečnosti ☐ Nemá žádný dopad ☐ Mírné zhoršení bezpečnosti
☐ Výrazné zhoršení bezpečnosti

18 Jaké jsou Vaše hlavní obavy spojené s výstavbou sociálního bydlení?

19 Myslíte si, že sociální bydlení může podpořit integraci znevýhodněných skupin ve Vaší obci?

Nápověda k otázce: Vyberte jednu odpověď

- ☐ Ano, rozhodně ☐ Ano, do určité míry ☐ Nejsem si jistý/á ☐ Ne, spíše ne ☐ Ne, rozhodně ne